

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 31.50 Lir - nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 65 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje Italijanskega in tujeje Izvor: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 4, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 4, Ljubljana. Telefon 4001-4003.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Abbonamenti: Mese 18 Lira. Estero, mese 31.50 Lira. Edizione domenica, anno 34 Lira. Estero 65 Lira. C. C. P. J. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti, 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto.

SCLOVENECE

Vojno poročilo št. 1126:
Trije veliki parniki potopljeni
Napad na Bizerto — 33 sovražnih letal sestreljenih

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

V ponovnih močnih nastopih proti sovražnim ladijskim spremljavam ob severnih afriških obalah so oddelki naših torpednih letal dosegli nove uspehe s potopitvijo treh velikih parnikov s skupno 31.000 tonami in s poškodovanjem drugih treh parnikov.

Naši bombniki so napadli pristanišče naprave v Bizerti ter ladje v sidrišču.

Kraji v Sardiniji so bili včeraj in to noč bombardirani od nasprotnih skupin, katerim so italijanski in nemški lovci skupno s obrambnim topništvom zadali trde izgube: italijanski lovci so zbili 7 strojev, nemški lovci 23 strojev, 3 pa protiletalsko topništvo in od tega sta treščila 2 letali v okolici Macomera, eno pa pri Olbiji.

Žrtve med civilnim prebivalstvom in nekaj škode je nastalo samo v pokrajini Sassari, v krajih Chilivani in zalivu Aranci.

Dve naši letali se nista vrnila v oporišča.

Dodatek k vojnemu poročilu št. 1126.

Imena pilotov, ki so se izkazali pri nastopih torpednih letal, omenjenih v današnjem vojnem poročilu:

Podpolkovnik Unia Carlo iz Torina, kapitan Magagnoli Dante iz Bologne, kapitan Di Bella Francesco Aurelio iz Rocca Lumere (Messina), poročnik Balzarotti Giuseppe iz Milana, višji narednik Luppi Olivo iz Revere (Mantova), narednik Freschi Guido iz Campi Bisenzio (Firenze).

Izgube civilnega prebivalstva v Chilivani in zalivu Aranci: 1 mrtev in 8 ranjenih.

Imenovanje novih zveznih tajnikov

Rim, 24. jun. AS. Duce je poklical naslednje tovariše na položaj zveznih tajnikov v prakrajine, ki so ob vsakomur označene:

Ljubljana
Giuseppe Lombassa, rojen v Pesari l. 1906., skvadrist, prostovoljec, bojevnik v Italijanski vzhodni Afriki, v Španiji in sedanji vojni, arditiski kapetan, odlikovan z dvema srebrnima kolajnama in napredovan zaradi vojnih zaslug, imejatelj dveh vojnih križcev za vojaško hrabrost, vojni pohabljenec, diplomiran v pravo, novinar in pisatelj, bivši komisar za naseljevanje in kolonizacijo ter bivši korporacijski državni podtajnik.

Bologna: Angelo Lodini, rojen v San Giovanni in Persicetu, vpisan v PNF od leta 1921, skvadrist, borec v vojni 1915-18, pohabljenec, odlikovanec z vojnimi križci, bivši tajnik fašijeve in bivši zvezni inšpektor, doktor prava, podpolkovnik-pilot.

Aosta: Ettore Echaniz, rojen v Casale Monferrato, letnik 1908, vpisan v PNF leta 1928, prihajajoč iz mladinskih organizacij, bojevnik v vzhodni Afriki in v Španiji ter v sedanji vojni, odlikovan z bronasto kolajno za vojaško hrabrost na bojišču in v vojnem križcem za vojaško hrabrost, bivši tajnik, dodeljen političnemu tajništvu narodnega direktorija PNF, doktor prava in politično upravnih ved, poročnik-pilot.

Mantua: Mario Montanari, rojen v Bologni leta 1913, vpisan v PNF od leta 1933, prihajajoč iz mladinskih organizacij, prostovoljni borec v vzhodni Afriki in v sedanji vojni, odlikovan z bronasto kolajno za vojaško hrabrost ter z redom nemškega orla z meči, bivši tajnik GUF-a, zvezni podtajnik v Avelinu, doktor prava in socialnih ter političnih ved, pehotni poročnik.

Reggio Emilia: Franco Mariani, rojen v Novellari leta 1907, vpisan v stranko od leta 1921, borec v sedanji vojni, odlikovan z bronasto kolajno za vojaško hrabrost, bivši politični tajnik fašija in član zveznega direktorija v Reggio Emiliji, doktor prava, pehotni poročnik.

Parma: Antonio Vallinato iz Predappia, rojen leta 1898; vpisan v PNF od leta 1921, skvadrist, borec v vojni 1915-18, v vzhodni Afriki in v sedanji vojni, odlikovan z vojnimi križci za vojaško hrabrost, bivši zvezni tajnik v Bergamu, v Ascoli Piceno, v Gimmi in v Bresciji, bivši zvezni poveljnik na razpoloženju generalnega poveljnika GIL-a, senior milice.

Grosseto: Amerigo Pispoli, rojen v Arezzu leta 1901, vpisan v PNF od leta 1920, skvadrist, prostovoljec, bojevnik v vzhodni Afriki in v sedanji vojni, bivši zvezni tajnik v Arezzu, bivši zvezni tajnik v Siracusi, doktor živinodravništva, veterinarski podporočnik.

Terni: Bussa Enzo, rojen v Vercelliju leta 1915, vpisan v stranko leta 1936, prihajajoč s fašističnega nabora, bojevnik v dveh vojnah, ranjenec, odlikovan s srebrno kolajno za vojaško hrabrost in z vojnimi križci za vojaško hrabrost, bivši politični tajnik fašijeve, bivši član zveznega direktorija in tajnik GUF-a v Vercelliju, dokot prava, poročnik polka San Marco.

Caltanissetta: Antonino Di Forti, rojen v San Caltadu (Caltanissetta) leta 1903, vpisan v PNF od l. 1921, skvadrist, bojevnik v Vzhodni Afriki in v sedanji vojni, bivši pokrajinski podtajnik mladinskih avantgard v Messini, bivši tajnik fašija in zvezni inšpektor, podtajnik fašistične zveze industrijskih delavcev v Messini, doktor gospodarskih in trgovinskih ved, publicist, topniški kapetan.

Catania: Francesco Sava, rojen v Geli, skvadrist, bojevnik akcijske eskadrona, fiu-manski legionar, borec v vojni 1915/18, v Vzhodni Afriki in v sedanji vojni, odlikovan za vo-

Duce na seji vodstva stranke

Navzlic strogi disciplini ima stranka 4.770.770 članov — Junaška žrtev črnih srajc v vojni — Mladeniči GIL-a bodo stražili prapore

Rim, 24. jun. AS. Pod Ducejevim predsedstvom se je v beneški palači sestal direktorij PNF. Tajnik stranke je predložil Duceju številčne podatke o silah stranke v vseh njenih organizacijah ter je prečital naslednje poročilo:

Duce!

Na tem prvem direktoriju, ki mu Vi nam v čast predsedujete, je treba predložiti vam, preden podam podatke o silah stranke in njenih organizacij, stalož tistih, ki so padli v imenu fašizma v sedanji vojni za veličino domovine: padlih 41.352 pisanih, porazdeljenih takole: hijerarhov 1.427, skvadristov 650, fašistov 39.275. Stranka daje v tem trenutku vojski 1.606.140 vpisanih, takole porazdeljenih fašistov 1.548.015, vseučilišnikov 58 tisoč 125.

Celotna sila vpisanih v borbene fašije dne 10. junija leta XXI. je 4.770.770. Za vpoklicane obstoja oprostitev od vpisanih, kateri so se mnogi odrekli in dvignili izkaznico po zborih, v katerih služijo, in po tistih, ki niso vpoklicani pod orožje. Do 10. junija je dvignilo izkaznice 2.273.483, ki dajo skupno 1.298.115 vpoklicanih, ne da bi dvignili izkaznico, skupno 4.061.498 vpisanih fašistov. Podobno je za GUF položaj naslednji: izkaznico ima 164.667 članov v vstetih 58.125 vpoklicanih pod orožjem, to je porast za 5.370 članov glede na stanje ob koncu leta XXI.

Duce, kakor vidite je število vpisanih še nadalje zelo veliko navzlic strogi disciplini in izvedeni selekciji ter pozivu za vrnitev izkaznic tistim, ki ne čutijo, da bi mogli služiti Vam in vladi po navodilih religiozne strogosti, ki ste jih Vi izdali. To je povedano v sramoto in svarilo tistim, ki mislijo, da se fašistične legije ne znajo in ne morejo uprati v trde mozače, ki ga up domovine zahteva. In to ne velja samo za moške, temveč tudi za ženske, katerih je 1.217.036 vpisanih v

primeri s 1.027.409 ob koncu leta XX., s porastom torej za 189.637 članice. Poročilo o številčni sili GIL-a Vam bo sporočeno, ko bo vpisovanje končano.

Skoraj nespremenjen položaj z majhnim porastom nudijo pripadajoča združenja, šole, nameščenci državnih podjetij, nameščenci javnih podjetij, železničarji, poštno-telegrafski nameščenci, z 903.389 vpisanimi v primeri s koncem leta XX., ko je bilo 892.518 vpisanih. Z vojnimi časom upravičljivi upad nudi Dopopolavoro s 4.500.000 vpisanimi v primeri s prejšnjim letom, ko jih je bilo 4.612.294.

Hitlerjev glavni stan 25. junija. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na vzhodnem bojišču je potekel dan razen krajevnih napadov na področju Velikih Luk mirno.

Letalstvo je potopilo med lagunami na področju Kubanja 17 čolnov za izkrnavanje ter obstreljevalo postojanke prebivališča čet in dovozne zveze sovražnika.

V Sredozemlju je bilo brez lastnih izgub sestreljenih 33 angleških in ameriških letal, od katerih so jih 23 sestrelili nemški lovci sami.

Oddelki angleških bombnikov so prileteli zadnjo noč na zapadno nemško ozemlje ter na-

Duce, to so številke, toda številke imajo absolutno vrednost samo tedaj, če predstavljajo te pod znamenji Littorija uvrščene sile, ki se imenujejo: Zvestoba, disciplina, vztrajanje, zmaga!

Po poročilu Scorce je govoril Duce. Njegov govor so navzoči dolgo odobraval. Duce je določil, naj se straža ob praporih poveri mladcem GIL-a ob starih fašistih. Tako bo straža ob zastavah tistih mladeničev, ki so se borili pri Bir El Gobbiju, pri El Alameinu in Marethu, predstavljala ne samo simbolično nadaljevanje vere v načela fašizma in zahteve revolucije.

Napadi pri Velikih Lukih

V Sredozemlju so podmornice potopile tri sovražne ladje — 31 sovražnih bombnikov sestreljenih nad Nemčijo — 8 pa nad zasedenim ozemljem

padli več mest, med njimi posebno Wuppertal, Elberfeld in Remscheid s številnimi rušilnimi in zažigalnimi bombami. Izgube prebivalstva v napadenih mestih so hude. Dosedaj je bilo javljeno, da je bilo sestreljenih 31 sovražnih bombnikov. Nadaljnjih 8 letal je izgnil sovražnik pri dnevnih napadih na zasedeno zapadno ozemlje.

Hitra nemška bojna letala so bombardirala v noči na 25. junij posamezne cilje na angleški južni obali.

Nemške podmornice so v Sredozemskem morju v hudih borbah in močno zavarovanih konvojih potopile 3 ladje s skupno 15.000 tonami.

Velika Italija in zmaga

sta bistvo fašizma zdaj in vedno — Pomemben govor senatorja Gentila rimskim fašistom

Rim, 25. jun. AS. Včeraj dopoldne je imel senator Giovanni Gentile v dvorani Julija Cezarja na Kapitolu ob svečanosti, ki jih je priredilo rimsko zvezno tajništvo, govor.

Potem, ko je govornik povedal naslov svojega govora, ki se je obračal na vse Italijane, ki imajo v srcu Italijo, ki ni prazno in govorniško ime, temveč nekaj živega in delujočega v mislih in volje, in potem, ko je orisal politično-filozofsko podobo tega, kar predstavljajo v življenju narodov revolucije, je spregovoril o sedanjem gibanju, rekoč:

»Toda ne oziraje se na podrobnosti trdim in verujem, da bo vsakdo lahko uvidel, kaj je pri fašizmu bistvenega; pri tem fašizmu, ki so mu l. 1922. vsi Italijani poskakali, ko je Mussolini dvignil svoje prapore in poklical vsa italijanska ljudstva, naj se zbere okrog njega, vsa italijanska ljudstva, ki se mu Italijani ne bodo nikdar odpovedali.

Bistvo fašizma je zlasti velika Italija, ki more obstajati samo, če je v političnem oziru močno povezana, oziroma bi bila takšna, ki bi se zavedala svojih pravic in svoje moči, svoje preteklosti in svoje bodočnosti, Italija more stvarjalne volje, Italija, ki bi znala še bolj krepiti in disciplinirati svoje narodne sile, sile posemeznikov in družbenih razredov ter ustvariti pravični red, ki bi temeljil na načelu, da je samo delo nekaj vredno, človekovo delo, ki je sad duhovnega življenja v sklopu njegovih gospodarskih dobrin in etičnih vrednot.

To veliko Italijo, to domovino, ki jo morajo Italijani narediti veliko v boju proti naravi in človeku, to veliko Italijo je imel v mislih Mussolini v prejšnji svetovni vojni 1915-1918. To je bila njegova vroča želja, ki jo je znova prižgal v srehi Italijanov, ki so v njegovem mogočnem glasu, glasu, ki je zbujal spomin na tista mračna leta po vojni, ko so jih ogoljufali in izdali za zmago, slišali zopet starodavni glas očetov prepovedi in iz dobe, ki je ta prepoved pripravila. Bil je to glas, kakor glas prerokov domovine; glas, ki so ga znova zaslišali v svojih srehi pred zmagovito končano narodno vojno; glas, ki je še v spominu in ki ga je zaslišalo 600.000 mladih ljudi, ki so se žrtvovali na oltarju domovine in katere je navdajala tista goreča ljubezen za to Italijo, kakršna more navdajati samo mladeniče, ljudi, ki so se bili od pesnikov, mislecev in mučenikov naučili imeti domovino za sveto stvar.

In ob tem ponovnem glasu starodavne vere so se vsi zganili in se strnili v odobravanju okrog Duceja, ki je že takoj prvi dan ob splošnem odobravanju zapel žalni psalm za lažno svobodo, za tisti tiranski izrodek svobode, ki je bila svoboda parlamentarne vladavine. Mi, ki smo slišali v senatu dne 16. novembra 1922 govor, se še spominjamo med zaničljivimi in osepimi obrazi tudi

žalostnih obrazov starih viteзов zastarele Italije, ki je videla v tem stanju nemo pričo zlagane svobode, ki jo je treba enkrat za vselej pokopati, medtem ko mu je nezadržljivo pritrjevala večina, ki je bila presenečena in je hkrati vzdikala pogumnemu zanikanju, istočasno pa naznanjala novo politično življenje.

Naj mi bo dovoljeno omeniti moje pismo z dne 15. decembra 1917, v katerem sem po Caporettu, ko si je Italija spet opomogla od prve nenadne zmede, zapisal: »Italije, ki bi ji bilo usojeno umreti zaradi vojaškega poraza, ne bi bilo, če ne bi bila življenja vredna. Ne bi bila narod, ki je prišel na svet zato, da živi v svobodi, v takem svobodnem stanju, kakor ga radi slikajo naši nasprotniki, in ki ne bi bil nič drugega kot kup ljudi brez discipline (brez politične discipline in zato tudi brez moralne in verske), ter brez sposobnosti za resno znanstveno delo in za organizacijo, čeprav ne brez umetniških navdihov in tu pa tam tudi duhovitosti.« Pripomnil sem potem še: »Torej, če Italija ne bi bila nič drugača kot to in če preporod XIX. stoletja ne bi bil nič več kot delo slučajnih okoliščin, ki jih je izkoristila peščica ljudi; delo, ki ni imelo v zgodovini in v ljudski duši nobenih korenin in nobene podlage, če torej naše države ne bi imele smatrati za nič drugega kot za barako, ki bi jo postavili in vzdrževali samo zato, da bi se nekaj sto odvetnikov lahko shajalo v Rimu in kramljalo o koristih te ali one skupine ali razreda, oh, za Boga azelega, ni bila to tista nesmrtna Italija, ki smo se jo naučili v delih naših velikih mož tako goreče ljubiti!«

Italija ni podlegla pri Caporettu, in Piave ter Vittorio Veneto sta se iztekla v pohod na Rim, tako da je bila ona baraka podrti in pomešana. In pravi liberalci, ki so čutili gnus nad to barako, so bili zadovoljni. Aventinski liberalci in poznejši pristaši vere v svobodo so bili čedalje bolj žalostni, ker jih je prevzelo globoko domotožje nad pobežim in razblinjajočim se prividom svobode, češ da obstaja večna svoboda, ki je v duhu in v notranjem življenju. Tej se prilagodijo minljive zgradbe socialne organizacije v raznih živ-

(Nadaljevanje na drugi strani).

Weizsäcker prispel v Rim

Rim, 25. junija, AS. 23. junija zvečer je prispel v Rim v spremstvu svoje žene novi nemški poslanik pri sveti stolici baron von Weizsäcker. Na postaji ga je sprejel odpravnik poslov poslaniški svetnik Menshausen z drugimi člani nemškega poslaništva pri sveti stolici.

General Mihajlovič zbežal z angleško podmornico

Berlin, 25. jun. AS. Kakor priznava londonski radio — piše uradna nemška agencija — se je general Mihajlovič, ko so bile njegove čete obkoljene od osovinskih oddelkov v Ernogorskih gorah, rešil z begom proti obali, kjer so ga vzele na neko angleško podmornico.

Beg generala Mihajloviča je povzročil hiter razkroj v odporu oboroženih krdeč, katerih člani so odvrli orožje in se dali ujeti. Poveljnik neke velike oborožene tolpe, kapitan Koprivnik, je pri zajetju izjavil, da jih je Mihajlovič izdal in prepuštil lastni usodi v trenutku, ko bi bila njegova navzočnost za organizacijo odpora najbolj potrebna. Uporniki — je zaključil kapitan Koprivnik — so bili že utrujeni od boja v borbi brez upa in v korist tujim silam.

1923 tajnik industrijskih delavcev v Ravenni, Tripoliju, Rovigu, Triesteju, Bolzanu in Veneziji, ki pride na mesto fašista Celsa Marie Garattija.

Za predsednika fašističnega narodnega podpornega in skrbstvenega zavoda za državne nameščence Pasquale Luigini, rojen v Santa Lucia di Fiamignano leta 1896, vpisan v PNF od 12. septembra 1919, skvadrist, bojevnik v vojni 1915 do 1918 in v sedanji vojni, bivši zvezni tajnik od leta 1943 do 1938, inšpektor PNF od leta 1939, ki pride na mesto fašista Giovannija Bellellija.

Duce je naložil tajniku stranke, naj izrazi tovarišem zveznim tajnikom in narodnim zaupnikom, ki odhajajo, njegovo zahvalo za opravljeno delo.

Za zaupnika fašističnega žolskega združenja fašist Renato Balzarini, rojen v Rimu 1904, vpisan v PNF od 15. junija 1920, skvadrist, bojevnik v sedanji vojni, doktor prava, docent korporativnega urada, bivši inšpektor PNF, ki prihaja na mesto fašista Felicea Decarlija.

Za zaupnika fašističnega združenja državnih železničarjev je potrjen fašist Morello Morelli.

Za zaupnika fašističnega združenja poštno-telegrafskih nameščenec je potrjen fašist Giuseppe La Monaca.

Za zaupnika fašističnega združenja nameščenec državnih podjetij fašist Agide Gennari, rojen v Lugu 1901, vpisan v PNF 22. marca 1921, skvadrist, bojevnik v vzhodni Afriki, odlikovan z zaslužnim križcem, bivši tajnik sindikatov, leta

Eksc. Lombrassa - zvezni tajnik Ljublj. pokrajine

Kakor poročamo na drugem mestu, je Eks. Giuseppe Lombrassa, novi vis. komisar za Ljubljansko pokrajino, bil imenovan tudi za zveznega tajnika te pokrajine. Tako sta v eni osebi združeni najvišja upravno-politična in strankarska funkcija v naši pokrajini. Osebnost in preteklost eksc. Lombrassa dajeta vse poročstvo za uspeh obojega in za neodjenljivo zvestobo temeljnemu načelom fašizma ter navodilom Duceja. Eksc. Lombrassa želim pri izpolnjevanju obeh odgovornih nalog kar največji uspeh, da bo njegovo

politično in upravo delo v čim večji blagor ljudstva nove pokrajine.

Dosedanji zvezni tajnik Orlando Orlandini, čigar osebnost je po njegovem delu v fašistiški stranki in vseh ustanovah, ki jih ima v naši pokrajini, postala vsem dobro znana, se zdaj poslavlja od dosedanjega mesta. Ob odhodu naj ga spremlja zavest, da je svojo nalogo kot zvezni tajnik v Ljubljani opravljal uspešno, saj se je zvesto ravnal po načelih, ki jih je za delovanje v Ljubljanski pokrajini dobil.

Visoki komisar je obiskal zvezo bojovniških fašijev

Ljubljana, 25. junija.

V sredo popoldne 23. junija je Eksc. Lombrassa, Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino obiskal in pregledal sedež fašistične zveze. Visokega komisarja je spremljal zvezni tajnik Orlandini, ki mu je predstavil svoje najbližje sodelavce, nakar je Visoki komisar položil venec na spominski kamen ki je bil postavljen v spomin mučencov, ki so padli pod komunistično roko, ter je počastil njihov spomin z molkom. Pri tej elovesnosti je pred spo-

minskim kamnom stala častna četa oboroženih fašistov.

Eksc. Lombrassa je nato v spremstvu zveznega tajnika pregledal najrazličnejše prostore, zanimajoč se za delo zveze, zlasti pa za delovanje ženskega fašija, kjer mu je zaupnica pokazala oblačila, ki jih izdelujejo fašistične žene za tovariše pod orožjem.

Preden je zapustil sedež zveze, je Eksc. Lombrassa izrazil s kratkimi besedami svoje zadovoljstvo nad vsem, kar je videl.

Velika Italija in zmaga

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ijenjskih oblikah, kakor jih zdaj pa zdaj opravičujejo posebni zgodovinski razlogi, ki so pa vse neizodostne in včasih celo nasprotno bistvo svobode ter vsekako po svojem času izginijo. Često se niti malo ne obnesejo, ker so umetno ustvarjene, in sicer po zgledu držav z različnimi šegami in drugačno vzgojo ter zgodovino. Vsekako te oblike niso večne tvorbe duha, marveč navadno orodje, ki ustreza, dokler pač služi, in ko se obrabi, ga vržejo proč. Svoboda je eno, svobodnjakstvo pa drugo: prva je večna, druga pa se ne more ustaliti v zgodovinski obliki, ne da bi izgubilo svoj izvirni duh ter se izjalovilo v poguben stroj, glede katerega si pravi ljubitelji svobode ne morejo želeči drugega, kakor da bi se ga narod znebil. In kdor se zmeraj joka nad razvalinami Kartagine ter nima oči, da bi videl veličino Rima, ta je romantičen duh, ki se naposled samo osmeši. V Italiji je parlamentarizem mrtev, in prav bi bilo, da bi bili za to hvaležni Mussoliniju tudi nefašisti, na skrivnem vzdihujoči komunisti in kar je še takih pristavev sanjarske svobode. Mi, ki nismo od včeraj, imamo v živem spominu zgodbe parlamentarne pokvarjenosti, ki je našo deželo od leta 1876. naprej pribila na križ po upravi, razkrajajoči sleherni politični duh, ali bolje, vsako zamisel ali čustvo o državi ter njene vrednosti, ki je zato razkrajala tudi vsako močno voljo po povzdigu in veličini. In kdor mlajših bi rad vedel, kakšno npravo in značajno življenje je spremljalo mrtvo strujo nekdanjega volivnega politikanstva, naj bere »De Sanctisovo voljno potovanje«, ki je še živa umetniška podoba ter verna istina vladajočih navad v nekdanjem italijanskem javnem življenju. Toda ta liberalizem ni umrl samo v Italiji.

Države, ki so se iz prezira do novih totalitarnih držav, katere so jim postajale bolj nadežne in nevarne, imenovale demokracije države, so iznašale poseben način, da so zavrele vsako zasebno liberalno hotenje po uničenju sil gospodarskih združenj. V teh deželah je svoboda na tleh, tako da zanjo ni rešitve, kakor vedno bolj priznavajo v svojih političnih naukih in dejanjih, razen v korporativni ureditvi ali v zamisli, ki jo je fašizem prvi razglasil v Italiji kot najbolj prikladen red prirodo neukrotljivih težej individualizma. No, sila takega individualizma v korporativizmu niso nevidni socialni atomi, marveč resnični posamezniki, ki ostanejo zmeraj posamezniki, a njihova gospodarska delavnost se kot posebne pridelovalne sile tesno zberejo v organski sestavi, ki se zaveda skupnih koristi in ga vodi in združuje država. In ta država v korporativni obliki ni velika upraviteljica stvarnih koristi ter zapletenih gospodarskih podjetij vseh državljanov, marveč osrednja osebnost, ki vodi pravice vseh skupin ter vseh posameznikov. Kakor vsaka osebnost ima tudi država npravo, popolno in avtonomno veljavo: to je njen sestav svobode. Lahko rečemo, da se zdaj vsi narodi obračajo proti tem vzorom korporativne države. Vsa pot izoblikovanja je težka in danes smo šele na pravem početku. Toda vsi čutili, da je v tej obliki vsa bodočnost. Spreminjali jo bodo, izgledali ter jo zmeraj bolj spravili v sklad s socialno in gospodarsko stvarnostjo: pot nazaj pa bo posledaj nemogoča. Kdor danes govori o komunizmu v Italiji, je nepotreben in korupcijski, ki ni zadovoljen s potrebnimi zamudami v razvoju misli. Ta zamisel pa je naglo izboljšanje komunistične utvare in potrditev določenega miselnega zakona ter zaradi tega bolj resnična od vsega, kar bi lahko pričakovali od komunizma. Morda bo Evropa sama v sebi našla silo in voditeljsko poslanstvo za ves svet, ko se bo zavedela tega globokega življenjskega načela, ki preveča korporativistično vladno.

Ce ta fašistična revolucija, ki je bistvo Italije Vittoria Veneta, teče v zavesti svoje pravice, da odkupi svojo zmago od samovoljne in oblastne Versailles, pomeni konec parlamentarne vlade ter pot h korporativizmu, potem v fašizmu ne vidim drugega kakor pravo okrepitev naše Italije, Italije Danteja, Machiavelija, Guoca in Mazzinija; okrepitev narodnega in stvarnega izročila, okrepitev Italije, ki ji je usojeno, da izpolni svoje poslanstvo na svetu. To je Italija, ki so jo Italijani sedanjega stoletja prevzeli kot dragoceno dediščino in so jo predniki 18. stoletja hranili s svojimi najboljšimi silami. Delali so, študirali ter si pridobili časti zunaj in v mejah domovine za ves svet. Pridobili so si vesoljno spoštovanje po resnosti značaja in navad ter z odločnostjo in vztrajnostjo v svojih namenih; po disciplini in orožju; po pogumu, ki je potreben v svetovnih točkah; po življenjski resnosti, ki jo spremlja genialnost svetlega duha italijanskega plemena. Ta Italija je v Mussolinijevem glasu gotovo našla močen izraz svojega nesmrtnega značaja. Toda ta Italija je vendar tista Italija, ki je v najvišjih mislih vsakega Italijana, tudi tistih, ki so bili že prestari, da bi v tem glasu čutili globoki klic lastnega srca, ter tistih, ki so še bili otroci, ko je ta glas zagrmel, in se niso mogli čutili globokega poudarka. To je Italija vsakega Italijana, ki hoče biti Italijan. Dovolite mi tole misel: Italijan niso po rojstni pravici, ker je zdaj težko verjeti v take rojstne

pravice. Vsak je to, kar zasluži, ter ima to, kar zasluži. To, kar kdo pravi, da mu gre po rojstvu, si mora pridobiti z osebnim zaslugom, z lastnim delom in lastnimi napor. Zato so Italijani v resnici samo tisti, ki hočejo biti Italijani. Ti hočejo najprej dobro vedeti, kaj je Italija. Zavedajo se, da je to Rim, toda ne Rim, ki ga tlačijo divjaki, marveč Rim, ki je vzgajal vse divjake tostran in ontran Alp po vseh zemljah, ki bodo po Grčiji in Rimu predstavljale Evropo. To je Rim, v katerem je zaživela katoliška cerkev ter razširila svoj čudoviti evangelij, ki predstavlja najbolj korenito plodovito in življenjsko preobrazbo, katero je človek v duhovnem življenju sploh kdaj doživel. Potem pa se renesansa, najsilnejši zavzet, kar jih pomeni zgodovina človeškega duha in njegove ustvarjalne sile (v umetnosti, v znanosti, v politiki in gospodarstvu), ki se je polastila vse zemlje ter ustanovila človekovo kraljestvo modernega sveta, vsega prežetega, oživilenega in osvetljenega po človeški misli.

Nato je napolnil preporod, ki je bil prava revolucija vseh skrivnih kreposti tega starodavnega in vedno mladega naroda, naroda, ki je preživel cepitev in politično sužnost po sili svojega uma, po globini svojih čustev, po neustajljivi zavesti svoje enotnosti, po nezadržnem poletu svojega duha, ki je hotel vedno priti do življenja v državi in še vedno ostati Italija. Hotel je imeti Italijo, kakor so jo sanjali pesniki in preroki, ter kakor jo je opisoval v pravni aktualnosti prvi med njimi, čigar stoletni spev je odmeval po vseh deželah; Italijo, kakor so jo zamisljali misleci, potrjevali in posvetili s krvjo njeni mučenci; Italijo, ki je kakor po čudežu, pričakovanem med vsemi ljudstvi, vstala po močeh, občudovanih po vsem svetu zaradi njihove vztrajnosti in najčistejše vere, zaradi sile njihovih pogumnih dejanj, zaradi budnosti in moдрosti njihove politike; po močeh, katerih blešč in svetloba domovine, ki jih je rodila, se je prav kmalu razlil med vse narode kot svetloba tistih vzvišenih oblik človečanstva, ki jih z radostjo občuduje sleherni človeški srce. Ni ga na svetu naroda, ki bi se po nastanku in razvoju mogel ponášati s toliko slavo mučeništva, žrtve, vojaške hrabrosti in rodoljublja, s tolikim bogastvom človečanstva in npravnega življenja, ki je vir ponosa za njegove državljane in vir občudovanja za tuje. Koliko knjig, ki jih preveča brezpozojni duh ljubezni do Mazzinija in Garibaldija, je v Angliji in Ameriki. To je velika in nesmrtna Italija, tista, zaradi katere moramo živeti in umreti. Italija, pred katero se bodo tuji vedno priklanjali, in se na tihem priklanjajo tudi, kadar jih koristi silijo, da se postavijo proti njej. Toda to je Italija, ki mora živeti v svetu kot živa in navzoča resničnost, ne pa kot navaden spomin; mora se kakor najslavnejši spomenik starih narodov obnavljati v ljubezni in skrbi živčih, ki jim pripada naloga, da jih ohranijo. Naša naloga je, da jo držimo v življenju in ohranimo njeno navzočnost, kakor navzočnost tiste Italije, ki so se je tuji naučili spoznavati iz knjig in o kateri ne bodo nikdar smeli po naši krivdi reči, da je samo v knjigah. Literarno Italijo je treba položiti v arhiv.

Danes smo Italijani pripravljeni, danes, kakor še nikdar, odkar smo spet postali država, in smo rekli, kdo smo, gledajo oči tuja na nas. Ni dovolj, če naše oborožene sile delajo čuda v svojem pogumu. Sovražnik, ki je že okusil grenkobo poraza, se je vrgel z vso ogromno težo svojih hudobnih strojev na ta najšibkejši del nasprotnikovega bojišča, ki ga držimo mi, kakor so na primer na naša mesta, se razvijal nad našimi domačimi ognjišči, nad našimi ženskami, našimi starčki, nad našimi nežnimi otroki v upanju, da nas bo uklonil s strahom in nasiljem gorja, ki zavzema obseg tistih šibe božjih, kakor jih sproži narava in pred katerimi človek ves osupnjen beži, kadar ga ne uničijo. Oh, blazni uničevalni bes, ki je divjal nad lepim Palermom, biserom Sredozemskega morja in plemenitim srcem Sicilije!

Novica o zadnjem nestramnem napadu nanj mi je prišla hkratu z odtisi prelepe knjige, ki se zdaj ponatiskuje. To je knjiga »Palermo pred sto in več leti«, ki jo je napisal Giuseppe Pittre, Sicilijane, ki je bil bolj zaljubljen v Sicilijo kakor kdor koli, najbolj sicilijanski od vseh Sicilijancev, zelo učen in zelo strasten pisatelj, pisec kakih petdeset zvezkov, v katerih živi večna stara Sicilija, ki je skupni domovini dala vsem svojega navdušenja, železne poteze svojega značaja, ponos svoje neukrotljive duše, ostrost svojega uma in veliko vero v mater Italijo. Ce bi bil Pittre videl svoje rodno mesto, kjer je živel vse življenje in katero je preiskal po vseh njegovih cestah, cerkvah, palačah, javnem in zasebnem življenju, v njegovi gospodi in njegovem ljudstvu ter ga ljubil kakor dodno hišo, odkoder nam izvirajo vsi domači spomini, vtiski in dno naše duše; če bi ga bil videl opustošenega po novih barbarih, s podrtimi hišami in s cestami, zasutimi z ruševinami in smrtjo, kako bi ga bilo to zadelo v srcu! Toda njegova bolečina, je naša bolečina: za Palermo, za Genova, za Napoli, za Messina, za Cagliari, za Trapani, za vsak hudo zadeta mesta. Nasprotnik je morda lahko upal, da nas bo ta bolečina omajala ter pripravila do tega, da bomo odprli vrzel v evropski fronti, v katero se mora po nekoristnem pustošenju svo-

jega letalskega športa vendarle zaleteti, če hoče začeti zmagovati v vojni, ki je izbruhnila po vseh celinah in po vseh morjih.

Odgovor tem junakom športa, v katerem se eter mešajo spoli, ne sije pa iz njega vojaška čast, je dalo naše prebivalstvo, ki ga noč in dan bombardirajo, obstreljujejo s strojnimi ter telesno in duševno mučijo. Dajalo ga je mesece in mesece v stiskah in nedopovedljivi bedi vseh vrst, do katere je prihajalo po vsakem napadu. Dajalo ga je med smrtnim strahom in med stisko izseljevanja, v lakoti in žeji, ko je vedno prekinjalo neusmiljenega sovražnika ter vedno koprnelo po rešitvi domovine. Ni ga bilo krika proti domnevnim krivcem za vojno, ni ga bilo poskusa, da bi se ta reš končala, ni ga bilo znamenja o utrujenosti ali o potlosti.

To je čudovit in zelo ganljiv prizor, ki vlija tujem spoštovanje, ki daje misliti nasprotnikom in mora dati misliti tudi nam. Nasprotniki se bodo morda domislili, da to ni pot do zmage, ker ni pot časti. Mi pa moramo pomisliti, da moramo Italijani biti vredni tega ljudstva, ki zaradi svoje junaške odpornosti pomeni čudo sveta. Vredni ga moramo biti po neustrašenem duhu, ki ne drhti, tudi če se podira svet; vredni po zavesti o dolžnosti, zaradi katere moramo s pristrano vzajemnostjo pomagati vsem tistim našim bratom, ki za skupno domovino najbolj trpe; moramo jih podpirati z zgledom in z besedo: z zgledom odpovedi in vdanosti do stvari, zaradi katere se vojskujemo in zaradi katere se lahko zahtevajo žrtve z zgledom odločnosti, s katero je treba pogledati v brk nevarnosti ter prenašati najzlastnejše stiske, če so zaradi zmage neizogibne, ter tisto navduševalno besedo, ki naravnost skrupulozno prezira vsako priznanje o naših šibkih straneh, o naših pomanjkljivostih in o vseh težavah, ki so toliko večje, kolikor bolj jih čutijo drugi in jih čutimo mi; z besedo, ki bodi vedno sejalna vera, ne pa vzbujevalka črnogledosti.

Govornik je razvijajoč svojo visoko misel, kritiziral tiste, ki izkoriščajo nebeski dar, s katerim so po večini privilegirani, inteligentni, ki je vedno kritična in se nagiba vedno k porogu ali napadanju in ki se nagibajo priznavašanju domačega genija ter se odtujujejo živne strašne borbe, da napravijo iz nje predmet za analiziranje, bolj ali manj objektivnih, kakor oni pravijo, a vsekako neodgovornih razmišljanj o poteku vojne. Rekel je: Vzgled vlečejo in vsaka rekrutacija v nevarnosti je strahopetnost ter hlepenje za tem, da bi se postavili ob stran medtem, ko besni požar in je dolžnost vsakogar, da ga pomaga pogasiti.

Te strahopetnosti se ni lahko obvarovati. A radi tega je tem večja dolžnost, da ne grešimo lahkomišelnostjo in nepremišljenosti, iz hinavskega veselja do klepetanja in do razkazovanja lastne užalenosti. To je največja dolžnost za Italijane, ki so dolga stoletja grešili na račun svoje največje vrline, razuma, katerega so zlorabljali od renesanse dalje. Ločili so razum od življenja, da so se lahko svobodno izživljali v literaturi in akademskih debatah. Po mučeništvu leta 1890 21 in 31 je bil potreben vztrajni in goreči apostol verske vneme Giuseppe Mazzinija, treba je bilo pravega, duhovnega prevrata, ki ga je z mogočeno roko, o kateri se je zdelo, da nima živcev, izvedel Alessandro Manzoni, da je razum spet vrnil na pot verske resnosti življenja. Kjer ni besede, tudi ni čustva, ki bi zaradi svoje vrednosti veljalo za večno. Torej ga tudi na trenutka v življenju, za katerega ne bi moral človek dajati obračuna, pa četudi v skrtim kotičku svoje vesti.

Bomo zmagali? Ne bomo zmagali? Oboje je pričakovanje je varljivo, če se nam zdi kot nekaj takega, kar se bo zgodilo, pa naj se mi vedemo tako ali tako. V tem primeru se spreminja v vir tistega lahkomišelnega optimizma in tistega nič manj lahkomišelnega pesimizma, ki človeka ne veljata nič drugega kakor nekaj besedne igre ter bolj ali manj verjetnih računov, ki pa je enako usodno kot poskus za zadrževanje ali razkranje volje.

Jaz sem vedno bil optimist in se baham s tem. Toda zdrav in zakonit optimizem se ne tiče dogodkov, ki so v božjih rokah, temveč izžareva iz najgloblje notranjosti naše vesti in naše osebnosti. To je optimizem tistega, ki veruje in s svojo vero ustvarja dobro, za katero težimo, ali pomagamo ustvarjati jo, kar je isto.

Premagati Anglijo, osvojevati nasilno od včera n zahtredno, neusmiljeno nasilnico od jutri. Da, moramo jo premagati in jo bomo premagali, če jo bomo hoteli premagati za vsako ceno, če se ne bomo utrudili v boju, če bomo ostali zvesti obveznostim do drugih in do nas samih, če se bomo ob vsaki dnevni uri spominjali te naše dolžnosti. Toda ta zmaga je drugačna in podrejena poglavitni, drugi zmagi, ki je zares edina bistvena.

To je tista zmaga, ki jo moramo dobiti dan za dnem in nepretrgoma sami nad seboj, ko premagujemo vse zapeljive skušnjave zahrbitosti, ko z neukrotljivim srcem vedno odgovarjamo na sleherni zlo srečo in ko vedno držimo pokoncu zastavo, zastavo domovine, ki je zastava naše vesti in našega moralnega obstanka. To je zmaga, ki je odvisna od nas in ki je nam ne bo mogel nihče iztrgati iz rok, če jo bomo držali v pesti z vsem duševnim ognjem in z vsem dostojanstvom, katerega nihče ne bi hotel preživeti.

Vsak narod ima pred seboj zmago, ki pomeni zanj dolžnost in ki po navadi ne uide tistemu, ki svoje dolžnosti izpolnjuje. Vžno je torej verovati v zmago, v bistveno zmago, ki je odvisna od naše vere in ki je dejansko v naši volji. Samo ona nas lahko naredi vredne druge zmage, katere nas je zelo težko oropati. To iz več razlogov, ki jih vedo vsi, pa tudi zaradi enega, ki ga po navadi ne opazimo in ki izvira iz težave, kako določiti dejanski pomen besedi »zmaga«.

Zmaga je sicer zaključek vojskovne vojne; lahko je vojaški zaključek, zaradi katerega je ena izmed vojskujočih se strank prisiljena odložiti orožje, lahko jo pa razumemo kot politični zaključek, ki pa ne sovpada vedno z vojaškim, kadar predstavlja sleherna izmed vojskujočih se strank kompleks, ki izvira iz prehodnega sožitja, ki ga je sprožila morda celo kaka atlantska karta, podpisana pri vsej zavesti, ki jo pa dogodki lahko vržejo na duo Atlantika.

Ali bi mogli dvomiti, da bi se duhovne vrednote, ki jih uresničujemo mogle zgubiti? Ali bi se mogli bati, da bi ta nesmrtna Italija, ki si je v očeh vsega sveta, ker je živa v naših dušah, šla po zlu pod udarci pijanih pilotov z letelihi trdnjav? Lahko padejo tudi zidovi in slavoletki, ki so ostali stoletja, da pričajo o veličastnosti Rima in o barbarstvu njegovih sovražnikov; lahko bodo v tem boju nove celine, ki je gluha in slepa za civilizatorično delovanje Evrope, to je Rima, novi barbari dopolnili uničevalno delo starih. Toda ali bi mogli biti na svetu, tostran ali onstran Oceana, človek, ki bi mislil, da bo lahko vrgel v zaton ta bleščeči Kapitol? Ki bi mislil, da more sonce stremeti za čim višjim, kakor je Rim, pravi

starodavni in moderni Rim, pravim renesanca in današnja Italija? Naša mesta bodo lahko razrušili, toda bodo spet pozidana, ker jih bo isto ljudstvo, ki jih je rodilo, rodilo še enkrat. Lahko bodo poškodovali ali uničili cerkve in spomenike, zaradi katerih je vsak izobražen človek iskal našo deželo kot deželo omike, ki bodo vedno živeli v duhu, ki jih je ustvaril. Toda celo ostanki bodo govorili in spomin se ne bo mogel zgubiti in bo zadostovalo, da bo ohranilo živo zavest o italijanski veličini ter o zvezninskem divjstvu tistega, ki je hotel na mah pozabiti, da so taki veličastni spomeniki bili duhovna dediščina vseh ljudi na svetu.

Bili so dediščina tudi tistih, ki jih je Italija, prav Italija s Kolumbo, potegnila iz neznanih temlin zgodovine, jih pridružila evroskemu življenju, jih povzdignila k luči omike ob vzajemnem sodelovanju vseh narodov, ki jih urejajo visoka človeška vera, znanstveno raziskavanje, ki poduhovlja snovnost narave ter to polagoma podjarmlja človekovemu gospodarstvu, in filozofsko razmišljanje, ki dela človeka za gospodarja samega sebe. Ne moremo trditi, da Amerikanci tega ne bi vedeli, saj se vsako izmed nas spominja, kako so bili zadovoljni, da so hodili k nam občudovat in pročeuvat; da so toliko storili in toliko plačali, da bi lahko pobirali drobtinice od velike pojedine italijanske zgodovine in umetnosti in bogatili svoje muzeje in knjižnice.

Italijani, bodite zvesti starodavni materi, disciplinirani, složni in se spominjajte odgovornosti, ki izvira za vas iz časti, da ste Italijani, odločeni upirati se, bojevati se, ne kloniti z duhom, dokler vam nasprotnik grozi in dvomi o vaši veri in vašem značaju. Razprave in prekanjanja naj bodo za pozneje.

V Kalatafimijsu je Garibaldi zaklical Ninu Bixiju: Tu bomo naredili Italijo ali umrli. Ta klic še ni potihnil in mogočni glas junaka mora odmevati še danes v našem srcu: »Tu bomo rešili Italijo ali umrli«.

Mi, ki smo na zatonu let in ki smo živeli od dediščine očetov, smo vedno čutili, da smo dolžni ohraniti jo in povečati jo, kolikor je v naših močeh, s svojim delom in s slehernim naporom dobre volje, mi ne moremo misliti, da bi se ona ne mogla izročiti v roke mladih, sposobnih, da jo dvignejo visoko s silo svojih rok v skrbih in smrtih nevarnostih pričujoče ure, nadvse človeške šibkosti, da jo izročijo vnukom živo in bleščečo se v svoji večni mladosti.

Ob tej veri v nesmrtno domovino pošiljamo svoj pozdrav, zahvalo in ljubezen junaškim vojakom na tleh, na morju in pod nebom ter še naprej zremo v sveto veličanstvo molčečega Kralja, v preprostost njegovih kretenj in besedi. Zremo v oči Duceja, ki nam je dal toliko dokazov o pogumu, ki mu pomagajo do zmage, v njegovo neukrotljivo strast, s katero je treba gledati v bodočnost. Živela Italija!

Koncert vojaške godbe

Godba XI. Armadnega Zbora bo pod vodstvom dirigenta Misasija izvajala v Tivolskem parku v nedeljo, 27. t. m., ob 18 naslednji spored:

1. Misasi — Oristano — vojaška koračnica; 2. Čajkovski — 6. sidfonija — (priređil dir. Misasi); 3. Puccini — Turandot (priređil dir. Misasi); 4. Wagner — Tannhäuser — uvodna glasba.

Osebnostne izkaznice

Kot je bilo že objavljeno, bodo poslovalnice za sprejemanje prošelj za osebne izkaznice odprte tudi v nedeljo 27. junija in na praznik sv. Petra in Pavla 29. junija, vsakokrat od 8 do 12. Sprejemajo se samo prošnje moških od 15. do 50. leta starosti.

Iz gospodarstva

Nova organizacija srbskega gospodarskega ministrstva. Po najnovejši uredbi srbskega ministrskega sveta, je delokrog srbskega gospodarskega ministrstva naslednji: vodstvo in kontrola uprav za šumarstvo, rudarstvo, obrt in industrijo, denarne zavode, združništvo, zavarovalstvo, turistikto in domačo industrijo, notranje trgovino, denarništvo in zavarovalstvo ter zunanjo trgovino. Poleg tega ima ministrstvo 8 uradov: urad za zaščito industrijske lastnine, drž. zavod za pospeševanje obrti in industrije, osrednjo upravo za plemenite kovine, odbor za normalizacijo, geološki zavod v Beogradu, komisariat za cene in plače, ravnanje za nadzorstvo nad bankami in urad za kurivo. Poleg tega je še šest raznih central: za železo in kovine, za usnje, za tekstilije, za kemične izdelke ter za premož in les.

Obvezna oddaja mleka na Hrvaškem. Kmetovalci na Hrvaškem morajo oddajati zajednici za mleko naslednje količine mleka: za 1 kravo 1 liter, za 2 kravi 3 litre, za 3 krave 5 litrov, za 4 krave 8 litrov, od 5 krav 12 litrov, za vsako nadaljno kravo pa 3 litre dnevno. Prijavljen je molzne krave so izvzete od prisilnega nakupa, proizvodnikom mleka, ki oddajajo predpisane količine v redu, se ne sme vzeti živinska krma. Kupoprodaja mleka po nepooblaščenih osebah v vsej državi je prepovedana.

Tobak v Evropi. Na zadnji seji mednarodnega odbora za tobak, ki je bila v Rimu, je bilo sklenjeno uvesti enotne označbe za vse vrste tobaka, ki ga proizvajajo v Evropi. To bo imelo zlasti velik pomen za trgovino s tobakom, ki se je držala sedaj številnih običajev. Na seji je bilo ugotovljeno tudi, da je proizvodnja tobaka sedaj v Evropi višja kot je bila pred začetkom vojne poraba tobaka v Evropi. Končno je bilo sklenjeno izdelati tudi mednarodno statistiko o proizvodnji in potrošnji, uvozu in izvozu tobaka v Evropi.

Nemški državni davki za delo v jugovzhodnih državah. Nemški uradni krogi so pojasnili, da velja nekdanja pogodba o preprečitvi dvojne obdavčitve med Nemčijo in bivšo Jugoslavijo tudi za Srbijo in Hrvaško.

Obsodbe vojaškega sodišča

Vojaško sodišče v Ljubljani je obsodilo Josipa Magistra, rojenega v Zagradišču 7. VIII. 1915 in tam stanujočega št. 11, na dosmrtno ječo. Obtožen je bil sodelovanja v družbi, stremetici po nasilnem prevratu, in pripadnosti k oboroženi tolpi, da je bil v posesti orožja in streliva in da se je v maju 1942 na območju Orluke na Dolenjskem udeležil napada na predstavnike oboroženih sil. Sodišče ga je obsodilo, ker ga je spoznalo za krivega prvih treh obtožb. Obsodba na dosmrtno ječo ima vse običajne pravne posledice.

Vremenska napoved, 26. junija (sobota): spremenljivo, večinoma sončno in vroče, krajevne plove z nevihtami, 27. junija, nedelja: isto.

Tehnika in medicina sta maturantom najdražji

Ze številke same o letošnjih maturantih, ki smo jih objavili v sredo, so bile dovolj zanimive, še bolj pa je zanimivo pregledovati prošnje za prepustitev k višjemu tečajnemu izpitu. Tu morajo mladi maturanti prvič v pisani obliki izraziti svoje želje in upanja glede bodočega študija na vseučilišču. Res je, da marsikdo od teh prikladi ne napiše tistega, za kar se bo končno odločil, a v splošnem napišejo maturantje kolikor toliko pravi predmet, ki se mu nameravajo posvetiti.

So nekateri, ki že od najnižjega razreda dalje vedo, kaj je zanje najbolj primerno in kaj jih najbolj veseli, so pa tudi drugi, ki šele ob koncu gimnazijskega študija začno v grobih obrisih misliti na to, kaj bi jeseni vpisali, da bo njim prav in da domači ne bodo imeli ničesar proti. So pa končno tudi še taki, ki v navalu hipnega navdušenja napišejo to, kar jim morda njihov najbližji prijatelj nasvetuje ali kar se jim zdi najbolj moderno in pridobitno.

A oglejmo si rajši gole številke. Za primer smo izbrali klasično gimnazijo in I. realno moško gimnazijo; prvo zato, ker pravijo in je splošno mnenje, da dijaka usposobi za sleherni študij, drugo pa zato, ker je o njej in njej sorodnih šolah znano, da goji bolj realne predmete.

Maturantje klasične gimnazije so svoje namerje glede študiranja na vseučilišču navedli takole:

filozofska fakulteta	16
pravna fakulteta	14
medicina	20
tehnika	22
teologija	5

Poleg teh so navedli nekateri še agronomijo (5), farmacijo (1), trgovsko visoko šolo (3), v službo mislijo vstopiti trije. Ničesar jih pa ni navedlo petnajst.

Videti je, da so si precej pestro izbirali in da se jih je prav za prav za vse vrste možnega študiranja na našem vseučilišču odločilo zelo enako število. Zanimivo pa je vsekakor to, da se je največje število — 22 namreč — prijavilo za tehniko. Pač znamenje časa!

Na I. moški realni gimnaziji je slika približno takale:

filozofska fakulteta	6
pravna fakulteta	2
medicina	20
tehnika	40
teologija	5

Navedba ostalih predmetov je na tej gimnaziji še bolj pestra kakor na klasični; izrecno jih je izbralo kemijo (8), agronomijo prav tako (8), gozdarstvo (1), slikarstvo (1), farmacijo (1), glasbo (2), trgovsko visoko šolo (2), publicistiko in

Uspešno delo Muzejskega društva

Ljubljana, 24. junija.

Muzejsko društvo za Slovenijo je podalo predvčerajšnjim v čitalniških prostorih Narodnega muzeja obračun letošnjega dela. Predsednik rektor dr. Milko Kos se je po pozdravu navzočnega članstva in zastopnika Visokega komisiariata, inspektorja Silva Kranjca in predsednika Prirodoslovnega društva, prof. dr. Kosiča, spomnil pokojnih: prof. Paulina, prof. Seidla, častnih članov. Med člani so lani tudi umrli: profesor dr. Gregor Krek, ki se je vedno zelo zanimal za društveno delovanje, Josip Kamnikar, profesor glasbe v Osijskem, finančni višji svetnik Perpar in inž. Anton Klinar.

Lani je posvečalo društvo glavno pozornost izdajanju svojega glasila »Glasnik Muzejskega društva«, za kar se morajo zahvaliti vsem podpornikom, zlasti pa Visokemu komisiariatu, ki je naklonil 11.000 lir podpore.

Zaradi tajnikove odsotnosti so njegovo delo opravljali trije drugi odborniki. Dohodkov je imelo društvo 19.095 lir, izdatkov pa 19.672 lir. Društvo ima gotovine 11.037,16 lir. Stroški so postali večji zaradi majhnega povišanja honorarjev za članke. Veliko zanimanje je bilo lani za stare društvene publikacije, ki jih je društvo lani v veliki meri kupovalo. »Glasnik Muzejskega društva« je izšel o božiču kot XXIII. letnik. Poslali so ga v zamenojavo na sto naslovov. Društveni glasnik, ki so ga prejeli člani za 20 lir članarine, je izšel na 128 straneh. Vseboval je razprave iz domače zgodovine in druge.

Pri volitvah, ki so bile po kratkem odmoru, je bil izvoljen ves lanski odbor, ki ga sestavljajo: rektor dr. Milko Kos, predsednik; odborniki: ravnatelj muzeja dr. Josip Mal, knjižničarka vseučiliške knjižnice Melita Pivec-Stoletova, vseuč. prof. Jakob Kelemina, vseuč. prof. dr. Jože Turk, insp. Silvo Kranjc, prof. Maks Miklavčič, vršilec dolžnosti ravn. Etnografskega muzeja dr. Rajko Ložar in prof. Stanko Jug. Preglednika računov sta višji inspektor Hugo Turk in prof. dr. Valter Bohinc.

Cvetkovemu Jankotu v slovo

Rojstvo, 21. VI. 1943.

Niso še odcvetele pomladanske rože, ni še padala trava pod koso, ko si nas zapustil in se za vedno od nas poslovil. Ko smo zvedeli, da te ni več med živimi nismo mogli verjeti, da je to resnica, dokler te niso položili v grob, kjer boš sedaj počival, počival v domači zemlji, blizu svojih prijateljev Franceta in Jožeta ter čakal vstajenja.

Nikdar ne bomo pozabili Tvojega veselega obraza kadar si prišel med nas, pa naj je bilo to kjer koli in kdaj koli. Brez Tebe si sedaj ne moremo misliti vesele družbe. Mlad si še bil, dragi Janko, star komaj dobrih osemnajst let; pa bil si fant, da smo bili nate ponosni, saj si bil že celo leto vojak. Bil si med prvimi, ki so čutili dolžnost, da branijo svoje domove pred komunističnim nasiljem. Bil si v vseh najtežjih borbah, pa iz vseh si se srečno vrnil. Bila pa je božja volja takšna, da si umrl doma, čeprav nič bolan, včeraj zdrav — a danes mrtev.

Dragi Janko! Ni Te več, da bi še enkrat z nami na vasi zapel tiste lepe pesmi, ki si jih Ti najraje pel. Tebe ni več, a tudi naše pesmi ne bodo več vesele.

Nisi bil priljubljen samo nam — prijateljem iz mladih dni, temveč vsem, ki so te poznali. To smo videli na Tvojem pogrebu, kjer ni bilo očesa, da ne bi bilo solzno, ko so te polagali v hladni grob.

Dragi Janko! Pogrešali te bodo domači, pogrešal te bo cerkveni pevski zbor, pogrešali te bodo legionarji, katerim si bil najboljši tovariš, najbolj te bodo pogrešali mi Tvoji prijatelji. Hodili bomo na Tvoj grob, zate molili, ter ga krasili s cvetjem.

Janko, zapustil si solzno dolino, Tvoj spomin pa bo med nami, do konca naših dni. Počivaj v miru in naj Ti bo domača zemlja lahka.

Tvoji prijatelji.

umetnostno zgodovino (1); v službo jih namerava iti sedem, eden pa bo zaradi pomanjkanja sredstev moral nadaljnje študije opustiti.

Pripomniti pa moramo, da na obeh gimnazijah niso še vsi, ki imajo pravico, prijavili se k višjemu tečajnemu izpitu, oddali svojih prošnje. Gotovo pa je, da se splošna podoba zaradi tega ne bo kaj preveč spremenila.

Po srečno prestopnem in uspelo dovršenem višjem tečajnem izpitu se bodo torej ti mladi fantje kovali svojo usodo bodisi na vseučilišču bodisi v službah. Tisti, ki bodo šli na vseučilišče, bodo morali pač pošteno, brez olepšavanja in iluzij pretehtati in premisliti svoj korak, da pozneje ne bo razburjanja in nepotrebne jeze nad nesrečno izbiro. Končno ni nič kaj lahka zadeva, izbrati si pri taki starosti pravilno pot, a je pač nujno in potrebno, in vsakdo, ki obiskuje gimna-

zijo, pride slej ali prej do razpotja, kjer ne ve naprej. Nič kaj prijetno in spodobno ni presedlavati iz fakultete na fakulteto; taki malokdaj dokončajo. Treba si je prav izbrati, nato pa krepko stisniti in napeti vse sile ter se spustiti v boj z izpiti.

Mnoge vodi pot jeseni na poklicno posvetovalnico na šolski polikliniki, kjer jih znanstveno preizkusijo in jim tudi svetujejo, kaj je zanje najbolj primerno. Zato bi bilo zelo prav, če bi se vsi abiturientje potrudili tja dol; marsikdo bo ugotovil, da to in to ni zanj, da pa je drugo, na kar sploh ni mislil, zelo primerno njegovim sposobnostim. Damo pa popolnoma prav tistim, ki pravijo, da si mora vsakdo sam izbrati svojo življenjsko pot, kajti vsakdo sam zase najbolj ve, kaj je zanj in kaj ni.

Prav tako, kot želimo maturantom vso srečo pri višjem tečajnem izpitu, jim želimo še bolj srečno roko in veliko modrosti pri izbiri njihovega poklica.

Živahno dopoldne v Narodnem muzeju

Včeraj, na praznik presv. Rešnjega Telesa, so bile že v zgodnjih dopoldanskih urah opravljene praznične pobožnosti in potem je prestopala časa za kar koli. Lepo sončno vreme je vabilo meščane na sprehode ali na kopališča, marsikdo pa si je po daljšem času spet privoščil ogled Narodnega muzeja.

Obisk v muzeju je bil nenavadno dober. Starši so zbrali otroke in jih odpeljali v lepe zbirke,

Ogromno mamutovo okostje v narodnem muzeju. Kako majhen je videti preparator g. Herfort pod mamutovimi okli.

kjer so si ogledovali živali, o katerih so jim pripovedovali čez zimo, pa tudi posamezniki so se spomnili, da še niso videli okostja orjaškega mamuta ali pa jih je zamikalo, da bi se nagledali ptičev, rib, divjačine ali česar koli, kar pomeni spremembo. Zare, ki so jo ta teden izkopali na Kongresnem trgu, se ni bilo med razstavljenimi predmeti, pač pa se nahaja povsem podobna v prostorih arheološkega oddelka.

Slovenčev poročevalec je motril nekaj časa družbo otrok, katere je stric ali oče ali kar je že bil, prvič popeljal v zaželeno poslopje. V prvem hipu so bili razočarani in so spraševali, »kdaj se

bo začelo«, kdaj se bo začela predstava. Bili so prepričani, da je muzej podoben gledališču, kjer se bo odgrnila zavesa in bodo gledali na odru življenje pravega ali kaj podobnega. Toda kmalu so se zvišeli v dejansko stanje in začela se je obilna, naravnost ržekoša paša za radovedne otroke oči. Začeli so z deseterimi vprašanji križem kram: ali je vse to res, če so ribe užitne, če je medved živ, če je voda prava voda in podobno. »Kaj pa je to, za božjo voljo!« se je prestrašil petletni fantiček. Zagledal je viteški oklep s čelado, ki se mu je zdel tako strahoten, da je prebledeval. Tu pa tam je bilo videti otroke, ki so klečali ob zbirkah, da bi se nagledali ptičjih gnezd, vidre z ribo med zobni in podobnih prizorov. Oh, to je bilo veselje, ko so zagledali medveda, tako odlično ohranjenega, da je podoben živemu, ko jim je nekdo kazal školjko, ki dela bisere, ko so poslušali o življenju mostiščarjev na Barji ali ko so ugrabili, če je gams, ki stoji v pečevju »zlatoroge« ali ne.

V muzeju dobiva domišljija otrok konkretne oblike. K sreči so živali tako dobro konzervirane, da mladina ni razočarana. Tu pa tam je vidati mojstrsko rezižo življenja v planinah, v močvirju ali v drevesnih deblih. Tako nam muzej v marsičem nadomestuje živalski vrt, ki ga pogrešamo v našem mestu.

Med gledalci smo opazili tudi učitelje, ki je vodila s seboj trop učenk, največ pa je bilo posameznikov, ki so motrili razstavljenе predmete s stališča zanimivosti ali izobraževanja. Veliko obiskovalcev je imel tudi orjaški mamut, ki so ga izkopali v Nevljah pri Kamniku. Lahko bi rekli, da služi Narodni muzej od nedeljah in praznikov bolj radovednosti in razvedrilu, čez teden pa izobrazbi in znanosti.

Škoda, da ljudje še nimajo pravih izkušenj, kako si je treba koristno ogledovati bogate zbirke. Izobraževanje mladine bi bilo vsekakor v prid, če bi jih pripravljali doma nekaj časa na zanimivosti narodopisja, arheologije, pa življenje te ali one vrste živali, in bi jih potem pripravljene vodili v muzej. Nikakor ni mogoče, da bi si v enem dnevu ogledali vse. Omejiti bi se morali na del zbirke in si tako sistematično ogledati bogate zaloge, ki služijo izobrazbi naroda.

Takšno ogledovanje bi priporočali. Človek, ki si hoče v petih dneh ali treh urah ogledati ves muzej, bo sicer videl sprotne zanimive predmete, prave koristi pa ne bo imel od takih obiskov. Je pa vsekakor vredno, da začnemo s sistematičnim ogledovanjem naših narodnih zbirk. To ne velja samo za Narodni muzej, temveč v enaki meri za Narodno galerijo in za Mestni muzej. Zelo dobrodošlo bi bile tudi prireditve, pri katerih bi si lahko ogledovali meščani zbirke pod strokovnim vodstvom.

Prodaja mesa na odrezek »L«

Pokrajinski Prehranjevalni zavod sporoča, da bodo v soboto, 26. junija, potrošniki lahko dobili pri svojih običajnih mesarjih proti odzemu odrezka »L« junijskih živilskih nakaznic, izdanih od Mestnega poglavarstva v Ljubljani: 100 gr. govejega mesa.

Delitev se bo pričela ob 7 zjutraj.

Važno za trafikante

Ker opažamo, da se je vrstni red trafik ki poslujejo v nedeljah in praznikih nekoliko in sicer zaradi nevednosti posameznih trafikantov preduragail, se nam zdi potrebno dati sledeča pojasnila.

Odredba mestnega poglavarstva številka 35075/ 1941 vsebuje točne določbe kako se je ravnati in izrecno našteva katere praznike je upoštevati za vrstni red, ter dalje veleva, da je vse druge dneve treba imeti trafike odprte razen edinega dneva v letu to je na božič, ko je pa vse zaprto.

Nekateri trafikanti so pa k božiču samovoljno še pridejali veliko noč, zaradi česar je prišel vrstni red tako, da zdaj poslujeja v nedeljah včasih kar dve skupini kar je proti zakonitu, in ima za trafikante lahko kake posledice. Letos na 1. jan. je imela službo skupina I. po seznamu Mestnega poglavarstva z dne 22. IX. 1942 v katerem je navedeno, da ima na dan 29. XI. 1942 službo skupina I.

Na podlagi tega lahko vsak sam izračuna in bo prišel do rezultata, da ima v nedeljo, dne 27. VI. službo skupina I. — 29. VI. 43. II. — 4. VII. 43. III. — 11. VII. 43. IV. — 18. VII. 43. V. — 25. VII. 43. VI. — 1. VIII. 43. I. — 8. VIII. 43. II. — 15. VIII. 43. III. — 22. VIII. 43. IV. — 29. VIII. 43. V. — 5. IX. 43. VI. — Nadaljni vrstni red naj si pa ugotovi vsak sam po tem ključu.

Trafike so odprte v smislu okoliščine mestnega poglavarstva od 7 zjutraj pa do 20 zvečer tudi v nedeljah in praznikih po skupinah. Tobak, cigarete, in vžigalice so predmeti ki so v nedeljskem obratovalnem času prepovedani za prodajo. — Udruženje trafikantov.

Gospodarstvo

Iz trgovinskega registra. V likvidacijo je prešla družba z o. z., Illeš Jakob v Ljubljani.

Iz zadržnega registra. Pri Kreditni zadrugi bančnih, zavarovalnih, trgovskih in industrijskih uradnikov, zadrugi z om. jamstvom v Ljubljani sta bila izbrisana člana upravnega odbora Črešnik Ivan in Lapajne Zoran, vpisana pa člana Vrančič Vladimir in Golmajer Ciril, oba bančna uradnika.

Ureditve predvojnih dolgov med Italijo in Srbijo. Med pristojnimi italijanskimi in nemškimi oblastmi je bil te dni sklenjen sporazum o ureditvi medsebojnih zasebnih dolgov. Ureditve se je izvršila na osnovi rednega plačilnega prometa, velja pa tudi za nekdanji promet med Srbijo in ozemlji, ki so po 11. aprilu 1941 pripadla Italiji, od bivše Jugoslavije. Srbski državljani morajo svoje terjatve oz. dolgove prijaviti pri Srbski narodni banki.

Hrvatska državna banka. Poglavljen je imenoval za guvernerja Hrvatske državne banke dr. Dragutina Totha, ki je bil prej minister za trgovino in industrijo. Za podpredsednika banke je bil imenovan inž. Junus Mehmedagić, tajnik zagrebske borze.

Karte za kadilce na Hrvaškem. V začetku junija so začeli na Hrvaškem z izdajo kart za kadilce za drugo polovico leta 1943. Obrok ostane neizpremenjen 6 cigaret dnevno. Kadilske karte dobijo samo moške osebe od 18. leta naprej.

Batine podružnice na Hrvaškem — popraviljalnice čevljev. Hrvatsko ministr. za narodno gospodarstvo je pooblastilo hrvatskega Bato, da

odpre v vseh večjih krajih popraviljalnice za čevlje, ker so cene popravil postale zelo visoke. V prihodnjih dneh bodo v Zagrebu odprli 7 takih popraviljalnic, kjer bodo lahko popravili tedensko 5000 parov čevljev.

Mednarodni velesojem v Smirni. Za mednarodni vzorčni velesojem, ki bo meseca avgusta v Smirni, je doslej prijavljenih osem držav, med njimi z znatno udeležbo tudi Italija.

Zamenjava bankovcev v Angliji. Zakladno ministertvo v Angliji je sklenilo potegniti iz prometa bankovce po 10 funtov šterlingov in več, ti bankovci naj bi izgubili zakonito vrednost. Finančni krogi v Angliji so zaradi tega zelo presenečeni. Ukrep zagovarjajo s tem, da nameravajo preprečiti preveliko zadrževanje gotovine, kar se je zgodilo v velikih primerih, zlasti ker so številni se hoteli s tezaviranjem bankovcevo izogniti svojim davčnim dolžnostim.

Racioniranje premoga v Zedinjenih državah. Severnoameriški predsednik Roosevelt je napovedal, da bodo v Zedinjenih državah dobili za prihodnjo zimo racioniranje premoga. To bo veljalo za civilno prebivalstvo. Za pripravo tega racioniranja je bil ustanovljen tudi že poseben urad.

Ameriška vojna posojila. Amerika je doslej emitirala dve novi vojni posojili in sicer prvo v znesku 12,9 milijarde dolarjev v decembru lanskega leta in drugo v znesku 18,5 milijarde dolarjev v aprilu letos. Obrestna mera znaša 2,5%, amortizacijska, doba pa 26 let. Nameravajo pa najeti še dve veliki vojni posojili v drugi polovici tekočega leta.

Kako veliko in izredno prednost imajo Trnovčani pri plohah

Ljubljana, 25. junija.

Za vsakega vremenarja in opazovalca so zanimivi podatki o padavinah zadnjih dni, ki sta jih zaznamovala prvič meteorološki zavod na univerzi v središču mesta in drugi vremenar opazovalnica v Trnovem na Opekarski cesti, ki jo vodi g. Černe. Ta teden je bilo Trnovo deležno izredno obilnega blagoslova izpod neba. Gotov pas je bil torišče hudih nalivov, ko je drugod le malo deževalo. Obe vremenski opazovalnici sta druga od druge oddaljeni nekaj nad kilometer. Toda kakšne so razlike v pogledu množice dežja zadnjih dni!

V torek popoldne se je nad Ljubljano in okolico razbescela kratkotrajna nevihta. Lahko smo opazovali, kako so se vile širne dežja nizdol na polja in travnike, ko je bilo drugod le po nekaj kapljic in je le dobro ceste pomočilo. O torkovi nevihti, ki je n. pr. po Golovcu sipala še prav debelo točo in so bile mnoge nabiralke borovnic do kosti premočene, poroča meteorološki zavod, da je ves čas padlo v središču mesta po dežomeru na univerzi le 1,5 mm dežja. V torek je med popoldanskim nevihto v Trnovem padala tudi tu in tam toča, ki pa ni napravila nikjer kake posebne velike škode. Vremenska opazovalnica na Opekarski cesti pa javlja, da je ob torkovi nevihti padlo tam kar 13,1 mm dežja. Torej velikaneka razlika v množini vode, saj je na trnovsko opazovalnico padlo skoraj desetkrat več dežja.

Na prazen je bil vroč dan. Bila je doslej v juniju dosežena najvišja dnevna temperatura, skoraj +30 stopinj Celzija. Zelo soparno. Ponoči pa je deževalo, zlasti še od 22.30 tja do polnoči. Med nočnim nalivom je hudo grmelo. Dežomer na univerzi je v tem času zaznamoval le 1,4 mm dežja, na Opekarski cesti pa 7,9 mm. Trnovo je torej zopet dobilo skoraj šestkrat več dežja. V dveh dneh je središče mesta imelo 2,9 mm dežja, Trnovo pa v tem času 21 mm. Velikaneka je razlika! Ta razlika pomeni, da je v Trnovem padlo v dveh dneh na površino 1 kvadratnega kilometra do 181 tisoč hektolitrov vode.

Novosti Vseučiliške knjižnice

- Amatucci A. G.: Storia della letteratura latina cristiana. Bari 1939. (69699-164)
- Apolonio M.: Storia della commedia dell'arte. Roma 1939. (69688)
- Bandini L.: Shaftesbury. Bari 1939. (69699-181)
- Baulino C.: Trattato di macchine termiche. Roma 1939. (II 69543)
- Berthelsen A.: Trattato di chimica organica. Milano 1939. (69692)
- Bignami E.: La poetica di Aristotele e il concetto dell'arte presso gli antichi. Firenze 1932. (69663)
- Bongaccorsi G.: Primi saggi di filologia neotestamentaria. Torino 1933. (69589)
- Buzio C.: Essodo nel mondo greco sino alla fine dell'età classica. Milano 1938. (II 64489-IV 27)
- Cammelli G.: I dotti bizantini e le origini dell'umanesimo. Firenze 1941. (II 69284)
- Canale C.: Della milizia marittima libri quattro. Roma 1939. (II 69400)
- Casanova M.: Il bitume e la strada. Teoria e pratica. Milano 1939. (69510)
- Casati E.: Applicazioni pratiche della scienza delle costruzioni. Torino 1929-31. (II 69530)
- Castelfranchi G.: Fisica moderna. Milano 1941. (II 69548)
- Castellano G.: Benedetto Croce, il filosofo, il critico, lo storico. Bari 1936. (69699-284)
- Cavalli C. A.: Macchine idrauliche. Milano 1940. (69504)
- Cerotti G.: Panamericanismo e diritto internazionale. Milano 1939. (69501)
- Ciaceri E.: Cicerone e suoi tempi. Milano 1939-41. (69500)
- Conferenze augustee nel bimillenario della nascita. Milano 1939. (II 64489-V 17)
- Conferenze per il XIV centenario della pandette. Milano 1931. (II 64489-II 33)
- Cristianesimo e diritto romano. Milano 1935. (II 64489-4)
- Croce B.: Giosuè Carducci. Bari 1937. (69699-95)
- Croce B.: La critica e la storia delle arti figurative. Bari 1934. (69699-232)
- De Angelis A.: Scenografi italiani di ieri e di oggi. Roma 1938. (69697)
- Del Piano E.: Contributo alla teoria statica dei sistemi piani. Milano 1926. (69538)
- De Ruggiero G.: La filosofia contemporanea. Bari 1941. (69699-321)
- Dizionario pratico illustrato delle scienze mediche. Milano 1937-49. (II 69291)
- Drapeyron L.: Les Juifs en Europe. Migrations et transformations morales des Juifs. Paris 1974. (II 69495)
- Ermoli F.: Medio evo latino. Studi e ricerche. Modena 1938. (II 69469)
- Farinelli A.: Il romanticismo in Germania. Bari 1923. (69539-41)
- Franchini E.: Studi e note di filologia latina medievale. Milano 1938. (II 64489-IV 20)
- Gemelli A. G. e Pastori: L'analisi elettroacustica del linguaggio. Milano 1934. (II 64489-VI 7)
- Ghiraldini E.: Confezioni, apparecchi, misuratori di acqua potabile. Milano 1926. (69640)
- Gmajner L.: Savremeni hrvatski pokret za narodno ujedinjenje u domovini. Washington 1918. (69667)
- Griffith G. O.: Mazzini, profeta di una nuova Europa. Bari 1935. (69699-351)
- Italia. La nuova, d'oltremare. L'opera del fascismo nelle colonie italiane. Roma 1933. (II 69543)
- Krahe H.: Indogermanische Sprachwissenschaft. Berlin 1943. (37805-39)
- Lombardi L.: Corso teorico-pratico di elettrotecnica. Milano 1926. (69559)
- Lombardi L.: Compendio di elettrotecnica. Milano 1926. (69558)
- Maggini F.: Introduzione allo studio di Dante. Bari 1942. (69699-290)
- Mazzini G.: Lettere slave. Bari 1939. (69699-334)
- Merlo C.: Studi glottologici. Pisa 1934. (II 69549)
- Moses G.: Elementi di scienza politica. Bari 1939. (69699-333)
- Ostermann V.: La vita in Friuli. Udine 1940. (II 69544)
- Pareto V.: Trattato di sociologia generale. Firenze 1923. (II 69546)
- Perassi T.: Lezioni di diritto internazionale. Roma 1938-39. (69560)
- Problemi fondamentali dello stato corporativo. Milano 1935. (II 64489-III 14)
- Raimondi R.: Gli stili nell'architettura. Milano 1940. (69563)
- Santarella L.: Arte e tecnica nella evoluzione del ponti. Milano 1940. (69502)
- Untersteinler M.: Sofocle. Studio critico. Firenze 1935. (69704)
- Zoecca E.: Catalogo delle cose d'arte e di antichità d'Italia. Ars. Roma 1936. (II 69303)

Zaplemba imovine upornikov

Službeni list 23. junija prinaša dva odloka Visokega komisiarja, po katerem se zapleni vsa premična in nepremična imovina Koširja Stanke, sina pok. Josipa in pok. Medic Franciške iz Novega mesta, ki je bil obsojen s sodbo vojaškega sodišča na dosmrtno ječo. Dalje se vsa premična in nepremična imovina Koširja Božidarja, sina pok. Josipa in pok. Medic Franciške iz Koširja Ljubomirja, sina pok. Josipa in žive Kopač Martine iz Novega mesta, ker sta brez upravičenega vzroka že dolgo časa odsotna iz njunih rednih bivališč in končno se zapleni tudi ena četrtina vse premične in nepremične imovine, ki je last Kopač Martine, pok. Leopolda, vdove Koširja Josipa, rojene v Novem mestu in tam bivaajoče.

Dalje je bila zaplenjena vsa premična in nepremična imovina, last upornika Kosa Vinka, sina pok. Josipa in žive Marije Kramstetter ter ena četrtina vse nepremične in premične imovine, ki je last njegove matere trgovke Kos Marije, rojene Kramstetter, hčerke pok. Andreja in Jakar Antonije. Vsa zaplenjena imovina gre v prid Zavoda za upravljanje, likvidacijo in doodeljevanje imovine, zaplenjene upornikom v Ljubljanski pokrajini.

Drobne novice

Koledar

Sobota, 26. rožnika: Janez in Pavel, mučenca; Perseveranda, devica; Salvij, kof in mučenec.
Nedelja, 27. rožnikar: 2. pobinkostina; Marija vedne pomoči; Ema Krška, vdova.

Zgodovinski paberki

26. rožnika,

I. 1853. se je rodil v Vojniku pri Celju Igo Kaš. Gimnazijo je obiskoval v Celju, študiral nato v Gradu prirodopis, se udeležil kot avstrijski poročnik zasedanja Bosne in Hercegovine leta 1878., ostal v vojski in služil še nekaj let v zasedenem ozemlju in sosednji južni Dalmaciji, dokler ni odšel kot stotnik v Baden pri Dunaju. Po upokojitvi je poučeval na tamkajšnjem zasebnem učnem zavodu klasične jezike, nemščino in zgodovino. Umrl je 25. januarja 1910. Igo Kaš je poleg Frana Matija Podlimbarskega najizrazitejši predstavnik one generacije, ki je v zaduhlo ozračje in psihološko mrtvilo slovenske malomeščanske povesti v 80. letih prinesla novega življenja. Kašove povesti in novele so pisane po vzoru »Italijanskih novel« P. Heyseja in »Obrazov se Slovence« G. Preissove, morda tudi sorodne jima hrvaške dalmatinske noveliste, epigonsko spretno a brez narodopisne in dušeslovne poglavitosti. Pisal je tudi feljton in prevajal zlasti Gregorčičeve pesmi v nemščino.

I. 1881. se je rodil v Ihanu pri Domžalah dr. Anton Breznik. Po dovršenem bogoslovju je služboval nekaj časa kot kaplan v Postojni, potem pa se je vpisal na univerzo v Gradu in je po doktoratu iz slavistike prišel za profesorja v zavod sv. Stanislava v Št. Vidu. Že v »Dom in svet« je objavil niz razprav o slovenskem jeziku, pisal številne razprave za slavistične filološke revije, važne so posebno njegove izdaje Slovenske slovnice in Slovenski pravopis, ki ga je izdal skupaj z univ. prof. dr. Ramovšem.

Novi grobovi

† Zlatomašnik Jože Brešar

Ob zaključku lista smo prejeli žalostno novice, da je v Velesovem pri Kranju umrl častiti gospod župnik Jože Brešar. Naj v miru počival!

† V Ljubljani je umrl gospod Ivan Mikuš, računski preglednik. Pogreb bo v soboto, 26. junija ob 3 popoldne iz kapelice sv. Janeza na Zalah v Sv. Križu. — Naj v miru počival! Žalujemo iskreno sožalje!

Osebnosti

— Za privatnega docenta matematike je filozofska fakulteta ljubljanskega vseučilišča izbrala g. dr. Antona Vakslija, profesorja bivše mestne ženske realne gimnazije. G. dr. Vakselj je priobčil več tehničnih razprav v inozemskih matematičnih revijah.

NOVA KNJIGA!

»PUSTOLOVKA«

je znan pustolovski roman svetovno znanega pisatelja Jacka Londona.

V tem romanu nas pisatelj pelje v divjino Salomonskega otočja, na otok Guadalkanal, kjer žive primitivni Bušmani. Sredi teh doživljajev mlada, bela pustolovka vsemogoče pustolovščine. Odkriva popolnoma nov svet, sredi katerega skuša najti smoter svojega življenja in dati divjakom nove kulture in boljše civilizacije. V teh časih smo mnogo brali o Salomonskem otoku kakor tudi o otoku Guadalkanalju. Saj se je ob tem otoku odigralo že nekaj pomorskih bitk med Japonci in Amerikanci. Zato smo tem bolj prepričani, da je »Slovenčeva knjižnica« s to knjigo še posebno ustregla bralcem.

Knjigo dobite po vseh knjigarnah in trafikah.

Naslednji teden bo izšlo težko pričakovano delo našega pisatelja Janeza Jalna

»BOBRI« II. del

Ta drugi del »Bobrov« nosi naslov »ROD«. Ostrorogi jelen, ki si je ustanovil svoje kolišče, vodi svoj rod skozi nova doživetja, do velikega ugleda, do novih odkritij po slovenski zemlji.

Cerkveni vestnik

Stolna kongregacija za gospe opozarja svoje članice, da se udeležijo skupne sv. maše vseh stolnih kongregacij v nedeljo, 27. t. m., ob 7 zjutraj. Zbirališče v kongregacijski kapeli.

— Po hudi vročini dež. Na praznik sv. Rešnjega Telesa in dan Janeza Krstnika je podnevi zelo pritiskala vročina. Že od torka naprej se je dnevna temperatura polagoma stopnjevala. Pritisk hude vročine pa je imel za posledico lokalne nevihte. Na Telovo, v četrtek, 24. t. m., je bila dosežena najvišja dnevna temperatura, namreč +29,6° C. Proti večeru pa se je začelo po hudi sopari oblačiti. In ponoči je deževalo. Močno je deževalo od 22.30 tja do polnoči. V tem času je v mestu padlo do 1,5 mm dežja. V Trnovem 7,9 mm. Barometer se je zadnje dneve visoko dvignil na skoraj 770, a je v petek padel na 767,6 mm. V petek zjutraj je na Barju valovila visoka megla. Nebo je bilo zastrto. Jutranja temperatura v petek je dosegla +16,4° C, bilo je precej soparno.

— »DOLOREX« tablete proti živčnemu glavobolu. V lekarnah lir 2,50.

— Na sadnem drevju se pojavlja škrlup, kar je posledica letošnjega deževnega in soparnega vremena, ki je zelo ugodno za razvoj te nevarne glivične bolezni. Nevarnost je, da se bo v mesecu juliju, ko bo dež docela izpral raz drevje dosežanja škropiva, škrlup še bolj razširil in oškodoval jabolčne in hruskove nade. Ne preostane torej drugega, kakor da v teh neugodnih, za škrlup, pa ugodnih vremenskih prilikah opravimo še tretje in pozneje po dveh do treh tednih še četrto poletno škropljenje z 2% žveploapneno brozgo. Sadržarka in vrtnarska podružnica Ljubljana I izvršuje tako škropljenje svojim članom na prijavo (po dopisnici), ki jo je nasloviti na njen naslov: Erjavčeva cesta 4-II.

— Preslica — sredstvo za umivanje rok. V času, ko zore borovnice, ta tako priljubljeni sad naših gozdov, je marsikdo v nemali zadregi, s čim naj si umije od borovnic zamazane roke, kajti s samim milom se zaželen uspeh le prav težko

Iz dela in življenja - od tu in tam

Z Gorenjskega

Adolf Hitler je imenoval pokrajinskega vodjo in državnega namestnika dr. Friderika Rainerja za višjega skupinskega vodjo SS. Državni vodja SS Himler je poslal dr. Rainerju čestitke.

V Prikrnici pri Moravčah je umrl v 96. letu starosti g. Jože Novak, po domače Adamčev ata. Pokojni je bil gorenjska grča v pravem pomenu besede. Trdno zakoreninjen v veri je bil zglede svojih okolici. Da je gradil na pravih temeljih, dokazuje njegovi vnuki, od katerih je France župnik na Raketu, Stefan bogoslovec, Vinko in Stanjo pa sta bila stebra katoliškega življenja v moravski župniji. Mož je bil trdnega zdravja vse do zadnjih časov. Kljub svojim visokim letom je še vedno opravljal razna dela okrog hiše. Nobene ovire razen bolezni ni poznal, da ne bi šel vsako nedeljo k maši.

Adamčev ata že uživa večno plačilo pri Bogu za svojo zvesto službo. Vsem užaloščenim svojem pa izrekamo iskreno sožalje nad izgubo ljubljenega očeta oz. starega očeta.

Vpisovanje v državno tekstinlo šolo. Državna tekstinla šola v Kranju sprejema vpise in prijave za prvi letnik. Pouk na tej šoli traja dve leti in se bodo vzgajali tekstilni tehniki. Sprejemajo se gojenci, ki so končali meščansko ali ljudsko šolo in zadovoljivo obvladajo nemščino.

Umrlj so v Presolju Marija Drempetičeva, Anton Basaj in Lovro Škofic, v Dragomlju pa Jožef Kepic.

S Spodnjega Štajerskega

Umrl je v Celju vladni svetnik in vodja finančne urada v Brežicah dr. Herwig Röhrich. — V Mariboru je umrl delavec sin Jožef Koz iz konjske občine. — V visoki starosti 91 let je umrl najstarejši mož v Zusmu posestnik Anton Kramar. — V Ptujju so umrli: 39letni Ivan Leopold iz Drstle, Martin Krusič, 50 let, iz Jablova pri Podlehniku, Ivan Has, 81 let, iz ptujske okolice. V Celju so umrli: 63letni Stefan Hmelina, 8letni Vinko Janežič, 29letni Mihael Umek in Ivan Čavtar, vsi iz Celja. Dalje so umrli: 74letni Franc

Topničarji italijanskih velikih kalibrov čistijo in maskirajo svoje topove.

doseže. Storimo pa to najlažje in najceneje na sledeč način: Poljubno količino presličnih stebel zvijemo v tesno gmo, jo omočimo v topli vodi ter si jo nje drgnemo mokre roke. Med drgnjenjem si jih nekajkrat oplaknemo s čisto mlačno ali toplo vodo, da izmijemo zeleno barvo, ki jo pasča preslica, in če si jih končno še za spoznanje namilimo, je uspeh popoln.

— Nesreče na deželi. Na Vrhniki sta se pred dnevi primerili dve nesreči. Oba ponesrečenca sta bila prepeljana v ljubljansko bolnišnico. V kamnolomu in peščeniku je 70-letni posestnik Matvez Podgornik kopal pesek. Težak kamen se mu je z viske zvalil na levo ramo, ki je bila hudo poškodovana. Pri padcu pa si je zlomila levo roko 55-letna delavka Antonija Igličeva. — V Preserju je obiral lipovo cvetje 10-letni žagarjev sin Tonček Smole. Padel je z drevesa, ko je izgubil ravnotežje, ter se hudo poškodoval po glavi. — V Brhanju vasi na Dolenjskem je padel s kozolca in si zlomil desno nogo 5-letni posestnikov sin Tonček Lohkar. — V Bizoviku si je pri padcu zlomil levo nogo Vinko Babnik, 3-letni zidarjev sin. —

ški časnikiarji. Njihovo delegacijo vodi glavni ravnatelj »Hrvaškega Naroda« Ivo Bogdan, ki je bil izvoljen tudi v predsedstvo Unije nacionalnih novinarskih društev.

Zastopniki hrvaških mest pri Poglavniku. V Zagrebu so imeli pred kratkim sestanek župani vseh hrvaških mest ter so razpravljali o raznih občinskih vprašanjih. Po zborovanju je vse hrvaške mestne župane sprejel PoglavlNIK NDH.

Antonovske nagrade hrvaškim umetnikom. Za letošnje Antonovo, ki ga v NDH praznujejo kot godovni dan dr. Starčevića, Ante Radića in Poglavnika, je tamošnji prosvetni minister dr. Starčević razdelil nagrado 250.000 kun hrvaškim književnikom in umetnikom za njihova najboljša dela v književnosti, likovni in glasbeni umetnosti.

Birmanje v zagrebški stolnici. Letos je prišlo k sv. birni v zagrebško stolnico 4887 otrok. Otroke so birmali zagrebški nadškof dr. Stepi-nac, apostolski legat Giuseppe Ramiro Marcone ter škofje dr. Josip Carevica, dr. Franjo baron Salih Sevis in dr. Josip Luch.

»Karitas« zagrebške nadškofije je do sedaj iz raznih hrvaških ogroženih krajev spravila k raznim družinam v slavonske in zagorske vasi nad 7000 otrok.

Natečaj Matice Hrvatske. Odbor Matice Hrvatske je sklenil, da bo konec leta nagradil najboljša književna dela v prozi. V to svrhu je določil nagrado 50.000 kun za najboljši roman in 40.000 kun za najboljšo zbirko novel.

Popravljalnice čevljev na Hrvaškem. Pred dnevi smo poročali, da bodo na pobudo hrvaške vlade odprli v vseh večjih krajih posebne popravljalnice za čevlje. Hrvaško časopisje sedaj poroča, da je ministrstvo za narodno gospodarstvo zaupalo to nalogo podjetju Bati, ki bo imelo samo v Zagrebu sedem takih popravljalnic Bata bo odprla popravljalnice čevljev tudi v vseh ostalih hrvaških krajih in mestih, v katerih ima svoje prodajalne.

Nove hrvaške poštne znamke. Hrvaška pošta na upravo je dne 7. junija dala v promet nove poštne znamke v spomin Zrinjskih in Frankopana. Znamke so izdali v vrednosti 1, 2 in 3,50 kun.

Iz Srbije

Odredba za prehrano ljudstva. Srbska vlada je izdala pred dnevi zakonsko odredbo o uporabi letošnjega žitnega pridelka. Uredba določa, da bodo morali vsi poljedelci zaradi prehrane ljudstva oddati določene količine žitnega pridelka in sicer v višini, ki jo bo določila posebna centrala v sporazumu s pristojnim ministrstvom odnosno okrožnim vodstvom v Banatu. Določeno količino žitnega pridelka bo treba brezpogojno oddati, za kar bodo morali skrbeti pristojni okrožni, okrajni in občinski predstojniki. Stroški, ki bi nastali zaradi neoddaje predpisane žitnega pridelka, bodo morale nositi občine, ki v vsem ne bi izpolnile tega naročila. Občinski predstojniki seveda lahko vse te stroške prevale na tiste kmete, ki ali sploh niso oddali določene količine žitnega pridelka ali pa ne v zadostni količini. Razne denarne kazni, ki bodo nastale v zvezi z izvajanjem te naredbe, se bodo stekale v sklad z pospeševanje načrtnega gospodarstva v Srbiji.

Pospeševanje mlekarstva v Srbiji. Zaradi pospeševanja mlekarstva v Srbiji je izdal tamošnji minister za kmetijstvo in prehrano zakonsko odredbo o obveznem kontroliranju donosnosti mleka vseh krav, ki jih reče na državnih živinorejskih postajah in na posestvih posameznih živinorejskih zadrug.

Drobna ljubljanska kronika

Naznanite sobe! Mestno županstvo, še vedno zlasti v sredini mesta nujno potrebuje več čedno opremljenih sob za nastanitev oficijelj in uradnikov. Kdor koli ima kako primerno sobo, naj jo takoj naznani mestnemu odpravniku v sobi št. 23 v III. nadstropju magistratnega poslopja za Robbovim vodnjakom.

Cetrta sklepna produkcija Glash, akad. bo v ponedeljek, 28. t. m., ob 19 veliki unioński dvorani. Na sporedu so skladbe za petje, klavir, violino, klarinet in komorno glasbo. Posebno opozarjamo na skladbe domaćih skladateljev: Petrica in Pahorja. Petrič je skladatelj Glasbene akademije, kjer študira kompozicijo pri skladatelju L. M. Škerjancu, Prof. Pahor si je pridobil za sloj, glasbo že toliko zaslug, da je znan tudi kiršemu občinstvu. Predprodaja sporedov v knjigarni Glasbene Matice (3 in 1 lro).

Mestna finančna uprava z računovodstvom, blagajno in izvršnim odsekom v ponedeljek, 28. t. m., ne bo poslovala za stranke zaradi zasedanja uradnih prostorov.

O prehrani malih živali je naslov predavanja, ki bo v nedeljo, 27. junija 1943., ob pol 19 popoldne v posvetovalnici malih gospodinjstev, Gallusova nabrežje 33.

Zabli kraki in ribe. Neka Barjanka je v petek na Pogačarjev trg prinesla nekaj zabljih krakov, ki so bili po 2 do 2,50 lire komad. Prodajala je tudi nekaj klinov in belce. Uvožena je bilo nekaj zmrazjenih morskih rib, tako losos, ki je bil po 55 lir kilogram, in morski jezik ali plača po 36 lir. Iz Italije je prispela tudi pošiljka zmrznjenih postvri, ki so bile po 50 lir kilogram.

Ponesrečenec v Ljubljani. Na Celovški cesti je bil povenen od neznanega voznika 5-letni sin zasebnice Avgusta Mencec. Dobil je poškodbe na glavi. V levo nogo sta dva huda rana ugriznila in sicer 30-letno Kosem Marijo, raznašalko časopisov, in 37-letno sluhinjo Katarino Kočevarjevo. Obe sta iskali zdravniško pomoč v bolnišnici. — Kovač Marija, 22-letna služkinja, se je pri cepitvi dr. v ušesku v levo roko. — Med delom si je hudo poškodoval levo roko Ivan Čepelnik, 19-letni delavec drž. železnice.

Poizvedovanja

Našel sem damsko zapeljivo uro. Naslov dobite v upravnisti »Slovenec«.

Rjavo-rumen kanarček je ušel pred enim tednom na Ilirijo. Kdor ga je ujel, naj ga blagovoli vrniti v trgovini Koren, Malga-jeva ulica.

Gledališče

Opera: Sobota, 26. junija ob 18: »Zemlja smehljiva«. Opereta. Izven. Cena od 24 lir navzdol. Nedelja, 27. junija ob 17: »Thais«. Izven. Cena od 25 lir navzdol. Ponedeljek, 28. junija: zaprto.

Drama:

Sobota, 26. junija ob 18: »Jorjheva hčla. Red B. Nedelja, 27. junija ob 18.30: »Plea v Trnovem«. Zadržnikrat v sezoni. Izven. Cena od 12 lir navzdol. Ponedeljek, 28. junija: zaprto.

Naznanila

RADIO. Sobota, 26. junija. 7.30 Pesmi in napetv — 8 Napoved časa. Poročila v Italijanski — 11.30 »Pol ure za voljake« — 12.30 Poročila v slovenski — 12.45 Pisanja glasba — 13 Napoved časa. Poročila v Italijanski — 13.10 Poročila Vrhovnega Poveljstva Obožroženih Sil v slovenski — 13.12 Orkester, vodil dirigent Gallino — 13.50 Komorna glasba — 14 Poročila v Italijanski — 14.10 Koncert radijskega orkestra, vodil dirigent D. M. Siljanec. Operetna glasba — 15 Poročila v slovenski — 15.15 Pokrajinski vestnik — 17.15 Napoved časa. Poročila v Italijanski — 17.45 Pisanja glasba — 18 Avgust Stanko. Gospodinjstvo predavanje v slovenski — 19.30 Poročila v slovenski — 19.45 Politični komentar v slovenski — 20 Napoved časa. Poročila v Italijanski — 20.20 Pripombe k dogodkom — 20.40 Gluck: Alcesta — v odmorih: predavanje v slovenski, zanimivosti v slovenski — po operi: poročila v Ital.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarnar: mr. Leustek, Rečeljeva c. 1, mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta.

Nedeljsko zdravniško dežurno službo bo opravljala od sobote ob 20 do ponedeljka ob 8 zjutraj mestni višji zdravstveni svetnik dr. Mis Franja, Ljubljana, Poljanska c. 15.

Razdeljevanje racioniranih živil v juliju

Prehranjevalni zavod Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajino sporoča:

Za nabavo racioniranih in kontingentiranih živil v mesecu juliju 1943. XXI veljajo v Ljubljanski pokrajini naslednja določila:

A. Navadne živilske nakaznice.

1. Mesto Ljubljana.

Z odrezki navadne živilske nakaznice (modre barve), izdane od Mestnega preskrbovalnega urada v Ljubljani, se lahko nabavi:

dnevno 150 gr kruha ali 124 gr krušne (mešane) moke (ali 225 gr koruzne moke, če je še na zalogi pri trgovcu);

mesečno 2000 gr riža (ali testenin, če so še na zalogi pri trgovcu), 500 gr sladkorja, 200 gr masla, 1 del olja, 1 del olja namesto 100 gr trdih maščob (potrošniki, ki niso klali prašiča), 100 gr pralnega mila, 100 gr toaletnega mila na odrezek »102«, 200 gr fiziola na odrezek »101« 500 gr soli (količina »600« gr, natisnjena na odrezku, ne velja!); 100 gr konzerviranega paradižnika na odrezek »108«.

Meso. Vsak potrošnik se mora prijaviti pri svojem mesarju, ki pritisne svoj žig ali svoj podpis v odrejeni prostor na zadnji strani živilske nakaznice; za tedenske nabave mesa, katerega količina bo sproti objavljena, bodo služili odrezki 109, 110, 111, 112 in 113.

Glede delitve parmezana in mehkega sira bodo potrošniki pravočasno obveščeni.

2. Pokrajina.

Z odrezki navadne živilske nakaznice (rjave barve) izdane od ostalih preskrbovalnih uradov v pokrajini, se lahko nabavi:

dnevno 150 gr kruha ali 124 gr krušne (mešane) moke (ali 225 gr koruzne moke, če je še na zalogi pri trgovcu);

mesečno 2000 gr riža (ali testenin, če so še na zalogi pri trgovcu), 500 gr sladkorja, 200 gr trdih maščob, 1 del olja, 1 del olja namesto 100 gr trdih maščob (potrošniki, ki niso klali prašiča), 100 gr pralnega mila, 500 gr soli (količina »600« gr, natisnjena na odrezku, ne velja!);

B. Dodatne živilske nakaznice.

1. Na dodatno živilsko nakaznico SD I (za ročne delavce): dnevno: 100 gr kruha ali 82,6 gr krušne moke ali 150 gr koruzne moke (kjer je še na zalogi);

2. Na dodatno živilsko nakaznico SD I + II (za delavce pri težkih delih): dnevno 200 gr kruha ali 165,3 gr krušne moke ali 300 gr koruzne moke (kjer je še na zalogi) ter mesečno 600 gr riža.

3. Na dodatno živilsko nakaznico SD I + II + III (za delavce pri najtežjih delih): dnevno 300 gr kruha ali 248 gr krušne moke ali 450 gr koruzne moke (kjer je še na zalogi) ter mesečno 600 gr riža.

4. Na dodatno živilsko nakaznico za kruh za bolnike (samo za mesto

Ljubljana): dnevno 100 gr kruha ali 82,6 gr krušne moke.

5. Na dodatno živilsko nakaznico GMA (za otroke do 3 let), izdano od Mestnega preskrbovalnega urada v Ljubljani: mesečno 1000 gr riža, 500 gr sladkorja, 750 gr marmelade (500 gr na za to določeni odrezek ter 250 gr na odrezek »3«).

6. Na dodatno živilsko nakaznico GMB (za otroke od 3. do 9. leta), izdano od Mestnega preskrbovalnega urada v Ljubljani: mesečno 500 gr marmelade na že določeni odrezek.

7. Na dodatno živilsko nakaznico GMe (za mladino od 9. do 18. leta), izdano od Mestnega preskrbovalnega urada v Ljubljani: mesečno 500 gr marmelade na že določeni odrezek.

8. Na dodatno živilsko nakaznico za nabavo marmelade (za osebe nad 65 let starosti, t. j. rojene pred 1. julijem 1878. leta), izdano od Mestnega preskrbovalnega urada v Ljubljani: mesečno 500 gr marmelade.

To dodatno nakaznico za mesec julij bodo upravičenci dobili dostavljeno na dom v teku meseca julija.

9. Na dodatno živilsko nakaznico za nabavo marmelade (za otroke od dovršenega 3. do 9. leta, t. j. rojene v času med 1. julijem 1934. in 1. julijem 1940.), izdano od občinskih preskrbovalnih uradov v pokrajini: mesečno 350 gr marmelade.

10. Na dodatno živilsko nakaznico GMA (za otroke do 3 let), izdano od preskrbovalnih uradov ostalih občin ljubljanske pokrajine: mesečno 1000 gr riža, 500 gr sladkorja in 500 gr marmelade na določene odrezke.

Na tisoče ladij leži pokopanih na dnu morja

V Sredozemskem morju

V Saronskem zalivu, ondaj, kjer pljusajo valovi krog otoka Salamine, je pod morjem eno največjih ladijskih pokopališč vseh časov. Skoraj 700 perzijskih bojnih ladij se je tu na en sam dan potopilo leta 480 pred Kr. r. Od 150.000 mož posadke jih je utonilo baje 100.000. Perzijski niso bili kos grškemu strateškemu ravnanju z ladjami, dasi so imeli še enkrat toliko ladij in vojaštva kot Grki v tej bitki.

Cez 200 let nato je postalo Sredozemsko morje nov grob za armado. Na severni obali Sicilije so leta 260 pred Kr. r. Rimljani pozvali kartaginske brodograditelje v boj in ga premagali. To je bilo tem bolj čudno, ker so bili Kartaginci dobri učenci grške bojne taktike, a Rimljani so nastopili z novim načinom bojevanja. Rimljani so se na morju bojevali tako rekoč kot na kopnem: postavljali so mostove z ladij na ladjo in so se vojskovali mož proti možu. Tako se je ob tej priliki potopilo le 25 ladij, večina pa so Rimljani zavzeli in priključili svojemu brodogradu.

Pri Actiumu, ob vzhodu Ambrakiškega zaliva v Grčiji, je rimski admiral Agripa leta 31 pred Kr. r. potopil več sto ladij Antonija, ki je pripadal Kleopatrin. Skoraj isto število dobro oboroženih turških ladij je Don Juan d'Austria, v bitki pri Lepantu (1571), potopil ob vzhodu v Korintski zaliv. Več ko 25.000 Turkov je takrat utonilo.

Enajst linijskih ladij in dve fregati, skoraj vsa Napoleonova armada, je 1. avgusta 1798 utonila pri Abukirju, na severni obali Egipta. Z njo se je potopil francoski admiral Bruyès in večji del njegovega moštva. Nelson je bil Francoze presenetil, ko so se bili pravkar vkravali.

Z mnogimi morskimi pokopališči je Churchill obogatil Sredozemsko morje. Leta 1915 si je kot prvi pomorski lord izmislil načrt za prodor turških morskih ozin. Ob tej priliki so bile potopljene tri močnejše angleške oklepnice. Tudi v tej vojni je postalo vodovje ob Kreti, Severni Afriki, Malti in Gibraltarju grob mnogih edinic angleškega vojnega in trgovskega brodogradu.

Strahovi ob Skagerraku

Po skandinavskih ribiških vaseh, ki so ob bregovih Skagerraka, obstoja od maja 1916 posebno praznovanje med pomorščaki. Kadar koli je vreme viharno, kadar tuli burja in se cefra megle nad besnim pljuskanjem valov, pravijo, da je spet oživila bitka pri Skagerraku, da so se pojavile potopljene bojne ladje, križarke, torpedni čolni in podmornice in da so oživele mornarji in se spet bijejo. Resnično, to morsko bojišče skriva v sebi deset tisoč vojakov in med njimi so štirje generali.

Zlati zakladi vabijo

Ze več ko 300 let pa se pustolovci in iskaleci zakladov bavijo z nekim drugim ladijskim pokopališčem in to je grob španske armade. Od brodogra Filipa II., ki je želel leta 1588 150 ladij, leži na dnu Rokavskega preliva in Severnega morja skoraj 11.000 pomorščakov in vojakov, med njimi svet španskega plemstva, ki se ni več vrnilo v Španjo. Počivajo v svojih ladjah. Čudovite zgodbe o zakladih in vojnih blaginjah, ki so bile na teh ladjah, so že kmalu po nezgodi vabile mnoge pustolovce in od začetka 17. stoletja pa do današnjih dni so med njimi posebni »armadni« črteži, ki baje natančno povedo, kje so pokopane te ladje.

Nizozemci pred Londonom

Nedaleč od grobov španske armade je tudi kraj poslednjega počitka angleške armade, ki jo je uničil nizozemski pomorski junak admiral de Ruyter leta 1666. To bi bila ena najslavnejših zmag novega veka. Z manj ko 100 majhnimi ladjami je v Doverskem prelivu napadel drzni general 80 močnih angleških bojnih ladij in je večino teh s svojimi topovskimi izstrelki poglaval na dno morja. Nato je bila angleška obala skoraj brez varstva, tako da je mogel Ruyter prodreti kasneje prav do Londona. Nizozemec je prodiral po Temzi, uničil taborišča in skladišča in potopil še 10 bojnih ladij, ki so se bile ondaj poskrile.

Atlantsko ladijsko pokopališče

Daleč od vojnega hrumenja je nastalo v Atlantskem oceanu največje pokopališče ladij, pa ne zaradi topov in torpedov, marveč zaradi nenaklonjenosti elementov — morskih in zem-

skih sil. To pokopališče je kakih 230 km vzhodno od Halifaxa ležečega Peščenega otoka — Sable Islanda, ki je postal zloglasen zaradi mnogih brodogradov. Otok je 40 km dolg in le poldrugi km širok in tvori s svojimi iz morja strlečim vrhuncem eno samo, podmorsko pečino. Vse leto je na teh plitvinah megla in poleg tega je otok vprav v tistem morskem prelivu, po katerem plovejo ladje v zaliv Sv. Lovrenca ali med kopno zemljo in Novo Fundlandsko. Ladje, ki prihajajo iz Evrope proti Bostonu, se za 50 milj izognejo Sable Islandu, a zaradi goste megle in južnovzhodnih viharjev zaidejo večkrat na peščenice in se potopijo. Ze od 18. stoletja dalje ima Sable Island pridevek »Ladijsko pokopališče« v Atlantskem oceanu in nikjer drugje na svetu ni morje zahtevalo toliko žrtve. Do leta 1800 je bilo znanih ondaj 190 brodogradov, od leta 1800 do 1884 še nadaljnjih 212 in odtlej se je navzile vsem varnostnim odredbam in napravam potopilo še 138 ladij. A to so le neizgovori, ki so zapisane v tozadevnemu seznamu. Število brodogradov je pa mnogo večje, tako da leži krog Sable Islanda več ko 500 ladij pokopanih in z njimi več ko 10.000 pomorščakov.

Falklandska grobnica

Do 3000 m globoko v morju leži v južnem Atlantskem oceanu na 52° zemljepisne širine in 56° zemljepisne dolžine nemško brodograd z admiralom in 2500 pomorščaki. Dne 8. decembra 1914 so tu gmeli silni ladijski topovi in nemške ladje so podlegle 6—12 kratni premoči spriči Angležev. Tako sta se potopili oklepni »Scharnhorst« in »Gneisenau« in pa križarki »Nürnberg« in »Leipzig« z admiralom grofom Speejem in njegovima dvema sinovima vred.

500.000 hektarjev nove plodne zemlje na vzhodu

Krakov, v juniju. V prejšnjih dobah je bila Visla za plovbo ena najvažnejših rek in jako uporabljena prometna žila, ki pa je zmeraj bolj propadala. Tako nam povedo številke, da so leta 1875 prepeljali po Visli 1.175.000 ton blaga; leta 1910 še 820.000 ton, a leta 1934 samo še 537.000 ton. Zakaj tak padec prometa? Zato, ker Visle ni nihče več reguliral. Vodna regulacija je v poslednjih letih povsem zastala. Tako je od leta do leta padala temeljna vodna gladina in pokrajine ob Visli so se spreminjale v barja in puščine. Reke so se zamašile s peskom ali pa so pri povodnjih povzročale za milijone zlotov škodo. Preračunali so, da je bilo v poslednjih 128 letih na vsake štiri leta veličanska povodenj.

Od leta 1939 dalje pa so se te zadeve do dna spremenile. Nemci so v vsakem okraju ustanovili poseben oddelk vodnega gospodarstva, ki ga upravlja vrsta izbranih strokovnjakov. Z glavnico 50 milijonov zlotov se je začelo delo. Odtlej se je sredi vojne posrečilo pridobiti

500.000 ha plodne zemlje

v poljedelske namene. Samo v enem letu je bilo preloženih 6,1 milijona kubičnih metrov zemlje, urejenih 257 km rečne struge in 22 km hudournikov. Posebnega pomena za vodno gospodarstvo je gradnja velikih dolinskih zaporov. Iz teh zaporov se sedaj na razpolago neskončne množine električnega toka v korist gospodarstvu in je zato zmanjšana uporaba premoga. Ta dela je opravljalo na leto po 500.000 delavcev. Prva štiri leta so zlasti urejevali zgornji tok reke Varte. Na ta način je zdaj mesto Čenstohov izven nevarnosti spriču poplav, medtem ko je prej to mesto zmeraj trpelo zaradi vsakoletnih povodnj. Preloženih je bilo več izlivov Vartinih dotokov. S tem so pridobili veliko zemlje, kjer so zdaj izvrstni pašniki in rodovitne njive.

V radomskem okraju so z navedenimi deli ob Varti pridobili 12.000 hektarjev zemlje. V krakovskem okraju je omeniti poleg dolinskih zaporov tozadevna dela ob ustju Rave, kjer so pridobili novih 8000 hektarjev plodne zemlje. V okraju Varšave so v osredju razne gradnje nasipov ob Visli. V enem samem letu je bilo pridobljenih 9000 hektarjev zemlje za njive. V lublinskem okraju pa so v teku osuševalna dela, kjer so na mah pridobili 35.000 ha plodne zemlje in po ureditvi rečnih strug, po gradnji nasipov, itd. bo na razpolago še nadaljnjih 36 tisoč ha sveta. V Galiciji je bilo treba najprej odpraviti poškodbe po vojni. Prvo leto po iz-

V globinah Tihega oceana.

Dve veliki, že zgodovinsko znani pokopališči sta v japonskem morju: pred Takašimo in Tsušimo. To je dvojce odločilnih poglavič v japonski zgodovini: prvo je napisal tajfun, drugo za admiral Togo.

Pred pristaniškim mestom Takašimo se je leta 1277 pojavilo mogočno, skoraj 10000 ladij obsegaajoče ekspedicijsko brodograd mongolskega vladarja Kublaja kana, ki si je bil dotlej podvrget že skoraj vso Azijo, pa je hotel podjarmiti tudi Japonsko. Izkrcaje njegovih tolpe se je posrečilo. Na kopnem je nastalo mesarsko klanje, a tedaj je prihrumel silen tajfun, ki je potopil vse mongolske ladje. S tem tajfunom je bila zapečaten usoda mongolske armade in je bila neodvisnost Japonske ohranjena.

Dne 27. maja 1905 je admiral Togo pometel rusko armado pri Tsušimi z morskega površja in je s to morsk zmago dosegel, da je postala Japonska veselila.

Ko je minilo pitelega pol leta za tem, ko je Japonska vstopila v sedanjo vojno, so nastale nove ladijske grobnice v morju, tako pred Havajem, pred Malako, pri Javi, Surabaji, Bata-viji. Ameriško, angleško in nizozemsko tihomorsko brodogradje se je tod pogreznilo v morje.

Ladijska pokopališča se širijo

V prvi svetovni vojni so nemške podmornice potopile vsega skupaj 5861 sovražnih ladij, ki ležijo v vseh delih morja, zlasti pa v Atlantskem oceanu.

Nemci so imeli do konca prve svetovne vojne le 342 podmornic in to število se je v tej vojni močno povečalo. A tudi glede zmognosti so sedanje podmornice vse drugačne, kot so bile pred 20 let, o čemer pričča sedanje delovanje nemških podmornic, ki ga je čutili po vseh morjih, navzile že davno prorokovanemu koncu tega nevarnega orožja. »Sivi volkov« grabijo dalje svoje žrtve in povzročajo, da postajajo ladijska pokopališča zmeraj večja.

gonu boljševoikov so se lotili močvirij ob Dne-stru. V bližini Ravaruske so osušili 14.000 ha sveta.

Po teh pičlih podatkih spoznamo, da vodno gospodarstvo v vseh okrajih z vso vneto deluje, da se odpravijo grehi preteklosti in se bo ta zemlja mogla vse drugače razvijati, zlasti se po ureditvi sveta ob Visli, ki bo po njej moči prevažati na milijone ton blaga.

Več ko 11.000 trgovin so zaprli v Tokiu

Zaradi narodnega mobilizacijskega zakona so v Tokiu, kot poroča list »Illoči Šimbun«, zaprli do konca marca letos 11.464 majhnih trgovin. Tako so zaprli 4371 trgovin z blagom, 3178 krojaških delavnic, 211 urarskih in draguljarskih trgovin, 496 trgovin s kolesi in 263 keramičnih prodajalnic. Na ta način je postalo v Tokiu prostih 15.000 delavskih moči, od katerih so jih tretjino uporabili za municijske tvornice. Druge so poslali na delo in pa na važna industrijska področja.

Naše cikle prenovljene

Lanske cikle so se nam obrabile. Podplat je izrahljen ali poškodovan. Vrhne blago je zamazano ali celo raztrgano. Ali bi kupili nove cikle? Kaj še! Najprej odstranimo, potegnemo vse žeblice ven, in tiste, ki so še uporabne, denemo na stran. Potem vzamemo piko za les in opilimo lesen podplat. Pošvedrano peto s pilenjem poravnamo, če je cikli na koncih jako izrabljena, približno tjaka kos usnja ali kosček ka-

ke stare gumijaste peče, kakor tudi na podplat in na peto nabijemo kosčke gumija. Nato posemo med krpami blaga kak primeren kos za na cikle. Jako

Zdani se je. Vstalo je sonce, ki je našlo Marka na konju v daljnem gozdu, iščo-

čega izgubljeno princesko. Iskal jo je ves dan in sam ni opazil, kdaj ga je dohitela noč.

Zarki meseca so prodrli goste drevesne krone in kazali Marku pot.

Naenkrat se je zazdelo vitezu, da leži med drevjem nekaj belega. Hitro je razjahal in stekel pogledat: res, med drevjem leži deklica.

Č?R?K?O?V?N?I?C?A

a - a - a - a - a - c - c - c - c - d -
d - d - e - e - g - i - i - i - i - j -
l - m - n - p - p - r - t - t - t - u - z
In
. in
. in
. in
. in
. in
. in

Iz 30 črk poleg danih dveh sestavi 6 besed, ki pomenijo (v drugačnem redu) naslednje: gric v Rimu; mesto na Balkanskem polotoku; država v USA; razstrelivo; mestni del Londona; zvezdarno (fon.); italijanski operni skladatelj.

Rešitev z dne 19. junija: Ilirija; milijon; Emilija; Sevilla; svarilo; Bogomil.

primerni so ostanki kake usnjate torbice ali usnjatega pasu, dalje slamnate kile kakega starega slavnika itd. Za lepe elegantne cikle uporabimo kose r-bovine. Kose za vrhne blage urezamo po nogi najprej iz papirja in po tem kroju še iz blaga. Tanko usnje ali blago je treba podložiti s trdnim blagom. Slednje vse lepo približno s majhnimi žeblički na »žleblje« ob lesenem podplatu. Če nimamo okrasnih žebličkov, pa zakrijemo žebličke s kaka primerno vrvice. Luknje, ki so skozi nje predete proge usnja ali blaga, morajo biti lepo obšite. (Glej sliko!)

KULTURNI OBZORNIK

Diplomski koncert Ksenije Ogrinove

Pianistko Ksenijo Ogrinovo smo že v več poročilih omenili kot odlično solistko na svojem instrumentu in tudi kot spretno spremljevalko. Ob priliki, ko se poslavlja od šole, ne od nadaljnjega izobraževanja, je priredila v veliki filharmonični dvorani samostojen klavirski koncert v obsegu običajnih klavirskih koncertov ali morda še nekaj čez: že to je vzbujalo spoštovanje mnogoštevilnih poslušalcev, nič manj pa tudi tehnično dovršen način njene igre, globoka muzikalnost v podajanju in končno njen svež spomin; saj je ves dolgi in težki spored izvajala na pamet.

Pianistka je vrela na spored Scarlattijev pastoral in capriccio, Bachov preludij in fugo v d-molu, Beethovno blestečo in dovršeno grajeno sonato v b-duru op. 22, Chopinovo etudo v cis-molu iz op. 25 in njegov scherzo v b-molu, Ravnikovo v občutenjskem svetu gibajočo se skladbo »Čuteči duši«, Sukovo legendo in Rahmaninova preludij v g-molu. Kar dela njeno igro prikupno, je izredna praznost, jasnost, neka, rekel bi: optimistična barvitost, ki jo zna vaje položiti, in izdelanost v podrobnostih brez zamerjanja celote. Tudi to lahko omenim, da je pokazala lepo mero poleta in samostojnega razumevanja skladb, čeprav ob takem nastopu misli nehoti uhajajo nazaj k navodilom in opozorilom, ki jih prav do zadnjega daje šola; zaradi popolnosti podčrtam tudi dejstvo, da je pri vsej lahkotnosti in igrivosti, ki je v izvajanju bolj lastna ženskim kot moškim igralcem, pokazala na odgovarjajočih mestih tudi doberšen del moške odločnosti in udarnosti. Občinstvo jo je za njeno izvajanje nagradilo s toplim priznanjem in ji želelo srečo na umetniški poti, na katero se je s tem koncertom podala.

Ogrinova je kot gojenka bivšega državnega konservatorija in sedanje Glasbene akade-

mije učenka prof. Janka Ravnika; s tem nastopom je dala čast svojemu učitelju kakor tudi zavodu, iz katerega je izšla. M. T.

Operna šola »Sloga«

Glasbena šola »Sloga« je priredila kot svojo četrto letošnjo produkcijo nastop gojenk in gojencev operne šole, ki jo vodi priznana pevka in pedagoginja Pavla Lovšetova. Nastopilo je v kostumih in v verjetnostnem orodskem okolju šest mladih ljudi, ki čutijo v sebi zvanje za bodočo operno udejstvovanje. Zapeli so nam več solističnih partij pa tudi nekaj dvospevov in trospevov iz različnih oper. Trenutno najboljši glasovni material, tudi že najboljši izločan, pa tudi lepo mero orodske rutine je pokazal Gregorin Miro. Pozna se mu, da ni več novinec na odru, celo že ne na improviziranem šolskem odru. Ob strani mu je stala, seveda z manjšim orodskim izkustvom, Patik Maruška. Njen glas je svetel »sopran«, ki se bolj uveljavlja v višinah kot v nižinah; vsaj v partijah, ki jih je na tem nastopu odpevala, so bila poslušalcu v oddih mesta, kjer se je mogla v nekoliko višjih legah razviti; čeprav se zdi, da se nagiba v koloraturo, je vendar videti, da ji na tej stopnji bolj odgovarjajo mirne pevne linije kot v hitrih notnih vrednostih in v naglih skokih gibajoče se arije. — V nekoliko oddaljenosti od obeh imenovanih moremo imenovati Intihar Silvo. Tehnično je svojo nalogo dobro rešila, glasovni izdelanosti in odstranitvi očitnih napak v tvorbi glasu bo pa se treba posvetiti precej paznje. — Iz prvega razreda šole so nastopili Skubic Demetriji, Bešter Velen in Bešter Avgustin. Prezgodaj in tudi brezkoristno ali celo škodljivo bi bilo o njih že sedaj izrekat končno sodbo. Vsak sad potrebuje za zorenje določen čas. Pianista-zacetnika ne moremo pripraviti do tega, da bi po enem letu igre izvajal Beethovne sonate; tudi iz pevca, čeprav ima dober material, ne moremo v enem letu napraviti dovršenega umetnika, saj tudi najboljša šola ne more delati čudežev. Taki nastopi, v kolikor ne presegajo njihovih moči, so pa vendarle koristni za go-

jence, da znajo preceniti svoje glasovne in igralske zmognosti, za učiteljsvo pa, da ob praktičnih nastopih vidi, kje bo treba vložiti največ dela, da učenci po najboljši zanesljivi poti dosežejo zastavljene si cilje. — Številno občinstvo je izvajanja vseh nastopajočih z naklonjenostjo sprejelo in dalo priznanje tudi šoli ter nje vzgojnemu osebj. M. T.

Ciril Jeglič: O vrtovih in vrtni umetnosti

Znani vrtni strokovnjak in opisovalec roz inž. Ciril Jeglič, ki se je kot pisatelj rožnih motivov podpisoval s imenom Jože Plot in izdal svoj čas tudi knjižico pesmi v prozi »Obrazi«, je izdal sedaj v samozaložbi knjigo »O vrtovih in vrtni umetnosti«, s podnaslovom: »Pogledi v svetovne vrtnega veseljca« (str. 60 s 60 slikami!). Knjižica govori o vrtni kot priči človeške kulture, o vsebini in namenu vrtnih naprav, o vrtni umetnosti in njenih nalogah, značilnostih kmečkega vrta, pa tudi meščanskega, o razmerju človeka do narave, ter zlasti o vrtni kot — arhitektonski zgradbi ter raznih vrtnih stilih: japonskem, kitajskem, angleškem... Posebno pa se kot botanik ozira na rastline, opisujoč jih, kako se prilagajajo raznim tlom in načinom vrta. Vrt je živa osebnost, ki nenehoma raste in spreminja obliko in zato je treba vedno imeti skrb in budno oko za njega metrum in ritem. Pisatelj opisuje vrtno umetnost v zvezi z arhitekturo (n. pr. Prelovočev vrt), pa tudi s pesništvo, slikarstvom in glasbo. Na vse to ga je lahko umetniško »uglasiti«. Vsak vrt je zase enota in umetniška. Iz vsega tega podaja tudi nekaka »pravila«, katerih glavno pa je to, da naj nikjer ne bo — šablone, temveč naj požene vraz iz — srca. Beton n. pr. je nevarna reč ter so »razuzdani betonarji« lahko grobarji žive lepote! Na koncu pa nudi ljubljancem še nekaj kosti »za premišljevanje«, kako je z ureditvijo ulic in parkov in kako naj bi bilo, da bi bilo v skladu z evangelijem blagorodnega srca. In tu se je Jeglič razvil kot pesnik in zapel pesem lepi, živi, zeleni naravi, vprašujoč se: ali ne bi vrtna umetnost zmogla dati človeku več veselja, kakor katere si bodi druga umetnost? »Naša mesta moramo urejati tako, da bo

v njih prebivalci vsem lepo — to je temeljna naloga kulturnega naroda! In — lep dom z vrtni v lepo — domovino...

Med te misli je uvrstil nad 60 slik najrazličnejših vrto in rož ter jih poživel z besedo naših pesnikov, ki so občutili lepoto rož in lepih nasadov.

Najtočnejše pa je sam označil namen svoje knjige v uvodu: »Prav za prav mi ni nihče naročil, da je treba zdaj kaj zapisati o vrtovih. In vendar: kakor da mi je bilo ukazano prav za ta čas. Nemara se bo komu zdelo, da je tako pisanje premalo podučno. Knjižica ne daje nič »praktičnih« navodil, kako je treba vihrčavo lepoto prezentirati s centimetrom, ne uči, kako bi veselo užival po receptu in srebro z rokami objemal. Govori o ljubezni in nevidnih močeh, ki družijo vrt z umetnostjo. Čas namreč tudi pri nas že dozoreva za vrtno umetnost, že se vidi dan skozi noč. Knjižica pripoveduje o tem, kar čutimo, da »visi v zraku« nad nami, pa mnogi ne vedo, kako se temu pravi. — Zlasti bi rad, da bi tako branje prišlo v roke mladim vrtnarjem in arhitektom. Niti ni »nadebudnega naraščaja« za vrtno umetnost. Pa bi morali več o njej premišljevat, da se nam bo prav razodelo poslanstvo te hčerke božje. Z razpravljanjem v tej knjigi bi rad pomagal, da bolje spoznamo svoje nazore o vrtni in jih ideološko pretehtamo, da pregledneje razčlenimo gradivo, ki ga mora vrtni oblikovalec poznati, in da si stvarno predstavimo nekatera izmed vprašanj, ki jih nič koliko čaka po naših vrtovih.

Tako nas knjižica vodi k večji kulturi naših zasebnih in javnih vrto. Ob tej priliki, ko opozarjamo na to knjižno novost (cena 36 lir), pa opozarjamo bralec našega lista tudi na sestavek dr. Rudolfa Andrejke (ki ga bomo te dni začeli objavljati v našem listu), v katerem opisuje na podlagi arhivskega gradiva zgodovinske podatke prvih ljubljanskih zasebnih vrto, torej prve pionirje vrtno umetnosti pri nas. To pa bi bilo zgodovinsko dopolnilo Jegličevi lepotni in rastlinoljubski težnji po vrtovih — bodočnosti v Ljubljani.

Knjižico, ki je lepo izdana in estetsko razdeljena glede na tisk in ubranost gradiva ter ponazorjenost podob priporočamo ljubiteljem vrto in gospodarjem — javnih nasadov. id.

Dolina molka

J. Oliver Curwood 17

Pred očmi Pravice, katere izvrševalec in služabnik je še pred kratkim časom bil, je bil mrllec; v teh krajih je kazen za umor bila — smrt na kazen z obešenjem. Ker ga še nista obšla niti groza niti strah, je celo pomislil, da ni prav razumel svojega novega položaja, toda ni bilo tako. Kent je vedel, da je smrt nekaj naravnega, kar prej ali slej doleti vsakega človeka. Vesel bi moral celo biti, ker je mislil, da bo le še nekaj ur živel, sedaj pa bo gotovo živel še nekaj mesecev.

Toda po glavi so mu rojile drugačne misli. Marete je opazila, da on ne bo umrl, on pa je — nesamometnež — skušal razumeti, kaj pomeni njeno vedenje. Sedaj je razumel, zakaj ni pokazala nobenega sočutja z njim in zakaj se mu je skoraj posmehljivo smejala: prepričana je bila, da bo ostal živ.

Nenadoma se je obrnil k misijonarju.

»Vendarle mi bodo morali verjeti! — je vzkliknil. — »Bom že storil tako, da mi bodo verjeli! Lagal sem, vam pravim. Lagal sem, da bi pomagal MacTriggerju iz razloga, ki ga bom tudi pojasnil. Če se Cardigan tudi sedaj ni zmotil, bi želel, da se zopet zberejo vsi pri meni. Oče, ali bi se hoteli pobrigati za to?«

»Nadzornik Kedsty pričakuje pred vratci — je mirno odgovoril oče Layonne. — »Če bi bil jaz na vašem mestu, ne bi delal s tako naglico,

Jimmy! Malo bi počakal in premišljal, premišljal...«

»Hočete reči, da moram pridobiti na času, ker si bom moral izmisliti kako verjetno zgodbo? Že imam to zgodbo, ki pa je resnična. Vendar...« — Kent se je v zadregu nasmešnil — »vendar... jaz... sem podal popolno priznanje z vsemi formalnostmi, kajne, oče?«

»Da, Jimmy, zelo verodostojno priznanje ste podali. Navedli ste mnoge podrobnosti, katere — v zvezi z dejstvom, da so vas malo pred umorom videli v hiši Johna Barkleya in z okolnostjo, da ste vi nekoliko ur pozneje našli njegovo truplo...«

»Vse to je, hočete reči, močan dokaz proti meni; to je res — je priznal Kent. — »Dejstvo pa je, da sem šel k njemu, ker sem si hotel ogledati zemljevid neke poti, ki si jo je že pred dvajsetimi leti narisal. Barkley ni mogel najti tega zemljevida. Čez nekaj časa mi je sporočil, da jo je našel. Ko sem se vrnil v njegovo hišo, sem ga našel mrtvega.«

Misijonar je priklimal, rekel pa ni ničesar.

»Seveda je to kočljivo — je nadaljeval Kent. — »Zdi se, kakor če bi se zdaj hotel odtegniti plačilu igralnega dolga. Kdor izgubi, ne ravna prav, če ne plača. Radi tega bi jaz moral — če bi se hotel držati pravil — pustiti, da se zadeva razvija po predpisih zakona; moral bi se prepustiti svoji usodi in se sprijazniti z mislijo na smrt z obešenjem. Toda pri igri niso vsi igralci enaki. Jaz se bom branil. Moj ubogi vrat je še vedno moja last in mi je doslej napravil že nešteto uslug; vedno mi je bil zvest služabnik. Po mislite: pred kratkim je še pogoltnil jajca, ki sem jih smatral za zadnjo jed v svojem življenju. Nič vredne bi torej jaz bil, če bi ga sedaj hotel pu-

stiti na cedilo. Nasprotno, braniti ga hočem in ga rešiti, če... če bo to mogoče.«

Cepprav je bil Kentov položaj mučen in težaven, je oče Layonne občutil olajšanje, ko je videl, da se prijatelj vrača njegova stara dobra volja. Njegova naklonjenost kakemu človeku je bila vedno trajna. Četudi je trpel radi Kenta, četudi je molil za rešitev njegove duše, četudi je bil primoran verjeti v njegovo krivdo, vendar je do njega čutil še vedno isto naklonjenost, ki je bila preveč globoko vkoreninjena v njegovem srcu, da bi jo mogle okoliščine uničiti. Zato se je tudi misijonar nasmešnil Kentovemu veselemu smehljaju.

»Borili se za ohranitev lastnega življenja je pravica, ki jo je Bog vsakemu človeku podelil — je rekel. — »Ko sem prišel sem, sem bil ves prevezet od groze in sem bil trdno prepričan, da bi za vas bilo bolje, če bi umrli. Sedaj vidim, da nisem imel prav. Strahovit bo boj, ki vas čaka; če boste zmagali, bom prav vesel, če pa boste premagani, boste podlegli šele po hudem odporu in borbi. Morda imate prav: bolje bo, če govorite s Kedstijem še preden boste imeli čas za premišljanje, zato bo vaša izjava imela večjo psihološko vrednost. Ali naj mu povem, da ste pripravljeni ga sprejeti?«

»Da, takoj — je odgovoril.

Oče Layonne je stopil k vratom. Še preden jih je odprl, se je zdelo, kakor da se obotavlja in da se hoče vrniti h Kentu, da bi ta še bolje premislil svoj sklep. Naslednji trenutek pa je odločno odprl vrata in odšel iz sobe.

Kent je nepotrpežljivo čakal. Pričakoval je približno četrt ure: ves ta čas se mu je zdelo, da se je pritisk v prsih zmanjšal. Opazil je tudi, da

robec, s katerim si je od časa do časa obrisal ustnice, ni več omadeževan s krvjo. Nepotrpežljivo je čakal na začetek težkega boja in Kedstijeva zamuda se mu je zdel prevelika. Končno je zaslišal korake, ki so se bližali njegovim vratom. Zaslišal je, da nadzornik se prihaja sam; morda ga spremlja oče Layonne, morda pa tudi doktor Cardigan.

In res je v sobo najprej vstopil oče Layonne, za njim pa Kedsty. Nadzornik je bil vedel, kakor da ne pozna Kenta; na njegov pozdrav je odzdravil s komaj vidnim priklimanjem. Še nikdar ni Kent videl na tem neoprednem obrazu tolike brezčutnosti kakor sedaj. To ga je zaskrbelo in začudilo, ko so za nad. vstopili še MacDougal, sodnik, ter stražnika Pelly in Brant, stroga in resna, ki sta očitno prišla sem na službeni ukaz. Kot zadnja sta vstopila Cardigan, ves blede in v zadregu, in stenografinja.

Komaj so vse te osebe vstopile v sobo, je stražnik Pelly izrekel zakonsko predpisano formulo, s katero je bilo omenjeno, da je Kent aretiran.

Kent kaj takega res ni pričakoval. Dobro je vedel, da se bo proti njemu uvedel postopek, toda ni mislil, da se bodo vsi ti vrgli nanj kakor divje, lačne zverine. Prej je res mislil, da bo mogoče govoriti s Kedstijem kakor človek s človekom, toda sedaj je gledal nadzornika iz obličja v obličje in ni videl v njem nikakega znamenja prijaznosti. Pogledal je znana obraza Pellyja in Branta — prej sta bila vselej tako prijazna in naklonjena, sedaj pa sta uradno brezčutna. Tudi če je bilo v navzočih osebah še kaj naklonjenosti in sočutja do Kenta, sta bili pri vseh obe čustvi dobro prikriti, razen na obrazih očeta Layonnea in Cardigana.

»Mladim« Ljubljancem je zmanjkalo sape

Škoda, da se je včeraj pozno popoldne steno, ki je zadržalo marsikatero ljubitelja športa doma. Na igrišču Ljubljane so namreč napovedali nogometno tekmo med enajstoricami ljubljanskih igralcev in med enajstoricami onih, ki so pred leti igrali za druga moštva bivše banovine. Napovedali smo, da bo to lepa prijateljska tekma, pri kateri ne bo neprijetnih izrodov borbe za točke. Reči moramo, da je bila igra res fair in zanimiva, samo žal nam je, da ni bilo več gledalcev, zakaj izkupiček je bil namenjen za dobrodelne namene.

Na strani Ljubljancem je nastopila dejansko enajstorična našega prvaka, okrepjena z dvema igralcema Hermesa. To je bilo vsekakor udarno moštvo, ki je pomenilo trd oreh za prijateljske prišleke. Med njimi so se prav dobro držali Varl v vlogi srednjega krilca, pa Vodeb, Bertonec ter Antoni, Obersnel in Rogel v vratih. V prvem polčasu se jim je celo posrečilo, da so se povzeli na vodstvo, pozneje pa jim je zmanjkalo sape. Bertonec in Vodeb sta zabila vsak po en gol, in tako so vodili z 2:1, preden je sodnik odžvižgal zasluzeni odmor. Med tem pa se je Bertonec laže poškodoval in moštvo tako imenovanih novih Ljubljancem ga je hudo pogrešalo.

O Ljubljani moramo reči, da se je prav razigrala šele v drugem polčasu. Zdaj je imel Rogel na nasprotni strani polne roke dela. Nekaj časa je pridno branil, potem pa se je zdelo, da je postal malodušen. V napadalni vrsti Ljubljane so se izkazali zlasti Lah, Hacler in Kroupa. Začelo je padati, kakor je bilo pričakovati. Kombinirana enajstorična je začela pešati — med njo je bilo tudi nekaj takih igralcev, ki je tu pa tam obujejo nogometne čevlje, — moštvo Ljubljane pa se je razžvevalo v stalnem napadanju. Tako je padlo kar šest golov in končni izid je bil 6:2 za domače.

Zdi se, da bi ljudje na tribuni radi videli, da bi imela kombinirana enajstorična kaj več sreče. Slučaj je sicer nanesel, da je počila žoga prav

tedaj, ko so bili počitka tako potrebni; toda tudi odmor, ko so čakali na novo žogo jim ni pomagal, in prijateljska tekma, ki je nudila zlasti v prvem polčasu dober šport, se je končala z visoko zmago boljšega moštva. Sodil je g. Pušenjak. Mislimo, da ne bi bilo slabo, če bi naši nogometaši še kdaj organizirali kaj podobnega.

Hermes : Mars 6:0. V predigri sta nastopili rezervi Hermesa, ki sta ponovili igro, ki jo je Nogometna zveza razveljavila zaradi pogreške sodnika. Tokrat je bila sreča na strani Hermezanov, ki so odpravili rezervno enajstorično Marsa z visoko razliko 6:0.

Mladika : Letalci 3:3. Na igrišču Mladike so gledali trening tekmo med enajstorično letalcev in med domačim moštvom. Vse do konca je vodila Mladika, v zadnjih minutah pa so letalci izenačili in tako je bil izid 3:3.

Službene objave NZ

V I. razredu se bosta spoprijela v nedeljo Mars in Tobačna.

Iz 18. službene objave Nogometne zveze posnemamo naslednje zanimivosti:

Verifikacija tekem. Na zadnji seji je N. Z. verificirala naslednje prvenstvene tekme, odigrane 20. t. m.: I. razred: Ljubljana:Hermes 7:1; rezerve: Mars:Mladika 1:4. Vič:Ljubljana 1:6, Zabjak:Hermes 2:2; mladinska moštva: Tobačna:Hermes 0:2, Zabjak:Ljubljana 0:6, Vič:Mladika 3:1.

Bodoči športni spored: Koledar preventivnih tekem v nedeljo 27. t. m.: igrišče Mladike: ob 9.30 Mladika:Tobačna (mladina), ob 10.30 Mladika:Vič (rezerve). Igrišče Korotana: ob 10. Korotan:Zabjak (II. razred), ob 15 Korotan:Zabjak (rezerve). Igrišče Hermesa: ob 9.30 Hermes:Zabjak (mladina), ob 10.30 Hermes:Ljubljana (rezerve). Igrišče Ljubljane: ob 16.30 Ljubljana:Mars (mladina), ob 18 Mars:Tobačna (I. razred). Službojuči odbornik g. Zorko Franjo.

Koledar prvenstvenih tekem na praznik dne 29. junija: igrišče Marsa: ob 10 Mars:Korotan; igrišče Hermesa: ob 9 Zabjak:Ljubljana, ob 10 Hermes:Mladika.

Koledar prvenstvenih tekem v nedeljo 4. julija: I. razred: Mars:Hermes, II. razred: Korotan:Mladika, rezerve: Korotan:Vič, Mladika:Ljubljana, Mars:Zabjak; mladina: Zabjak:Mladika, Mars:Hermes, Tobačna:Vič.

Kazni. Zveza je kaznovala igralca Tobačne Kisl Franceta z ukorom: Perka Bogdana (Mars) s prepovedjo igranja za en mesec (vsteje se mu suspenz in poteče kazen 7. julija); Florjančiča Milana (SK Vič) s prepovedjo igranja za dva tedna (kazen mu poteče 7. julija); Antoniča Rudija (Hermes) z ukorom; Reicha Marjana (SK Vič) u ukorom. Suspendirajo se naslednji igralci: Polajnar (Ljubljana) in izključena igralec SK Zabjaka (izključena dne 20. IV.). SK Ljubljani se izreka opomin zaradi slabe rediteljske službe dne 20. VI. Iz tega vzroka se izreka opomin tudi SK Zabjaku.

Pozivajo se na zaslišanje, ki bo 28. junija v prostorih N. Z. naslednji: zastopnik SK Zabjaka, kapetan mladinskega moštva SK Zabiaka, oba izključena igralca SK Zabjaka in člani Ljubljane gg. Klančnik Avgust, Kovačič Viktor in Polajnar.

Odobravajo se naslednje prijaviteljske tekme za praznik 29. t. m.: Ljubljana:Hermes I, Ljubljana:Hermes mladina.

Razstava športnih motivov

bo odprta do nedelje 27. t. m.

Poročali smo že, da je te dni v Jakopičevem paviljonu razstava slik in kiparskih del, ki predstavljajo športne motive, združeno z razstavo turističnega lepaka. Prireditvenemu odboru je uspelo, da je zainteresiral umetnike za novo področje, pri katerem so našli veliko možnosti za ustvarjanje novil del, ki so doslej pomenila pri nas redkost. One, ki si razstave doslej še niso ogledali, opozarjamo, da bo odprta samo še do nedelje 27. t. m., ko jo bodo ob 19 zaključili.

Oh, ti zdravniki!

Za časa francoskega prvega imperija je nekoga oficirja zadela krogla v stegno. Prenesli so ga na njegov dom in poklicali zdravnike. Zdravniki so prihajali in ga osem dni samo preiskovali in mu brskali po rani. Končno jih je oficir, ki je pri teh preiskavah silno trpel, vprašal, kaj iščejo.

»Kroglo, ki vas je ranila,« mu odgovore zdravniki.

»Strele,« je zavpil oficir, »zakaj mi pa tega niste povedali! Imam jo vendar v žepu!«

Službe

Dobe:

Gospodinjstvo pomočnico

Izbrano v gospodinjstvih delih in v kuhanju iščem k triletni družini. Plača 400 lir. Naslov v upravi »Slovenca« pod št.4319.

Hlapca

za vsa poljska dela takoj sprejemam. Hribar Marija, Rudnik 47. (b)

Posestva

Štiri stavbne parcele po 600 m² v Dobropoljah poleg župne cerkve na prodaj. - Prudbe: Kmetijsko društvo v Dobropoljah.

Prodamo

Ščurke miši in podgane gotovo pokonča strup. Dobite v drogeriji KANC, Zidovska ulica 1.

Šivalni stroji

pogrezljivi, silvajo naprej in nazaj, vezejo, krpaajo, ugodno napredaj pri Triglav, Resljeva cesta 16.

Mrčes

(ušti, stenice, bolhe itd.) zanesljivo uničite s Toxin praškom, Drogerija KANC, Zidovska ulica 1.

Gumbne dele

železne in cink »Astor« od št. 18 do 50 proda Ileršič, Ljubljana, Rimska cesta 13. (l)

Sirite in čitajte »SLOVENCA«!

Dva oledandra

poceni prodam. Rozman, Sv. Petra cesta 62.

Pege in lišaji

vam zanesljivo odstrani »ALBA« krema, Drogerija KANC, Zidovska ul. 1.

»Florida«

krema Vas obvaruje pri sončenju peg in opelkin, pri tem pa dosežete krasno polt. Dobl se povsod.

Kupimo

Suhe gobe

na najvišji dnevni cenil kupuje Sever & Komp.

Obleka v nevarnosti ali »Pozor pred hudimi psi«

Domačija v cvetju

Tomaž Poklukar

Nekoč, ko je bil še študent, se je veselil lepih pokrajinskih razgledov; zdaj je gledal svet z drugačnimi očmi. Vsak dan je bila podoba neba in zemlje drugačna, spreminjale so se vonjave, spreminjale se je svetloba — vse se je spreminjalo od jutra do večera, od večera do jutra, od deževja do deževja.

Njegova čutila niso sprejemala samo trenutnih slik in razpoloženj; postal je ostroviden in tenkočuten tudi za vzročne zveze med toploto in vlago, med jutranjo meglico in popoldanskim vetrom, med sončnim vremenom in med deževjem.

Čas, ki ga merijo ljudje po urah, je bral Matevž po rosi, po senci, po toploti in hladu. Tudi pojem tednov je usihel v njegovi prerogivni domisljiji. Po rdečih češnjah in po dišeči travi je sodil, da je prišel čas žetve.

Vsako drevo v sadovnjaku je ljubil po svoje; v skromnih mladih breskvah s tremi vejicami in peterimi zelenimi sadeži je videl otroka, ki prehaja v nežna leta prve ljubezni; košate jablane so se mu zdele podobne nosečim materam, stare tepke s posušenimi ve-

jami in z votlimi debli pa so ga spominjale na minljivost vsega, kar je bilo nekoč mlado. Mlado dreve je negoval kot pokrovitelj, po starem pa se je oziral s spoštovanjem in s sočutjem; že misel sama, da peša in da primanjkuje življenjskih sokov, ga je bolela. Pa tudi druga čustva so mu rojila po glavi. Temnordeče češnje so ga spominjale Majdinih ustnic, nabrekle hruštavke pa njenega mladega telesa. V tistem času ni okusil nobene pižame, niti vode, niti vina, pač pa je bil po trikrat na dan na češnja in si jih prepoln lepih misli našil v lačna usta. Njegovo telesno žejo so pogasile, njegovo srčno žejo pa so samo še stopnjevale.

»Grej, sonce, grej, ko vidiš, da že komaj čakam, da bomo poželi pšenico!«

Nebo je nekaj časa močilo zemljo kakor da bi vzpodbujalo travnike in žitna polja k bogotni rasti. Potem so nastopili dnevi vročega sonca. Vsako jutro se je prikazala blesteča obla nad ribniškimi gorami kmalu potem, ko je

pri fari odzvonilo dan. Prvi jutranji žarki so pregnali blede meglice e kotanj; ko je zvonilo k maši, so že izginile tudi drobne rosne kapljice na bilkah. Čez dan so obračale sončnice svoje orjaške glave k vzhodu in potem proti jugu, medtem je začel razgreti zrak nad poljem trepetati. Kako prijeten je bil vetrič, ki je kdaj pa kdaj zapihal z gora in hladil prepotene kosce!

Ko so se zjutraj oglasili petelini, so jih možje in fantje zmerjali z zaspenci, zakaj dolge redi zrele trave so že pokosili.

S senožeti je odmevalo jekleno potrkavanje klepačev, ki so tolkli po kosah. Nekaj dni je dišalo po svežem senu. Potem so zazijali prazni travniki, dišeči po korenincah in po travniškem mahu.

Zdaj so Andraževi šele opazili, kako visoko je zrastle žito; pred košnjo je segalo samo nekaj pidi nad travo, zdaj pa je razkazovalo svoje dolge, čvrste bilke. Na tisoče jih je bilo, ki so po vrsti zavalovale ob najrhljejši sapi. V morju rumene barve so žareli rdeči cvetovi maka in skromne plavice so se skrivale pod težkim žitnim klasjem. Ob robovih njiv se je razbohotal slak ter se vzpenjal vsak dan višje.

Oče Andraž je hvalil nebo za lepo vreme, ki bdi nad zorenjem žita kakor bdi mati nad lastnim otrokom. Ko se

je nagnil dan in ko je bilo pod belimi zvezdami tako prijetno in sveže, je vzel svoj okarino ter drobil okrogle melodije.

To je bil čas, ko je reševal Matevž svoje prijete, skoraj slovesne skrbi, ki so v zvezi s poroko. Stal je zvečer na kuhinjskem pragu ter se pogovarjal z materjo.

»Ko sva se midva vzela, je trajala gostija od ponedeljka do četrta...« »In ko se bova z Majdo vzela, bo trajala od jutra do večera.«

»Ne skrbi,« in moj, to je moja zadeva, dovolj jedi bom pripravila.« mu je dopovedovala in ga skušala pridobiti za spoštovanje starih običajev.

Te je Matevž zelo visoko cenil, toda kaj bi z gostijo, ki bi se vlekla iz dneva v dan. Upiralo se je njegovemu okusu, da bi z obilno, več dni trajajočo pojedino slavil tako lep praznik svoje mladosti.

»Z Majdo bova odpotovala na morje, sva že dogovorjena, vi pa se boste lahko veselili brez naju.«

Nazadnje je mati uvidela, da ne more omajati sinovih načrtov. Kolikor toliko je le razumela, da je to doba, ko si želita mlada dva samote in svojega sveta.

Potrebno pa je bilo rešiti še vrsto drugih vprašanj. Petračev je namignil Korlunu, da bo na dan poroke streljal z možnarji. Godci so že dogovorjeni in

so prepričani, da jih bodo povabili. Pa tudi dekleta si nočejo odvzeti pravice, da bi zapele žalostno pesem ob slovesu od »ledičnega« stanu. Ko so onega dne grabile seno, so stikale glave in kmalu potem je bilo slišati svatovsko pesem, ki jo pojó, ko snema ženin nevesti venec z glave; Ura bije, k'tera skrrije tvoje ledično ime...

Matevž se je smejal, ko mu je mati pravila o ljubkih pripravah faranov za njegovo poroko. In glej, tedaj je tudi oče Andraž ubral isto melodijo; mehko jo je vabil iz svojega glinastega okarina. Tudi on je bil v mislih pri veseljem dogodku bližajočih se dni.

Nekaj časa je Matevž molčal. Zamislil se je v stare dni, ko je bil njegov oče v istem položaju, ko ni bilo o njem ne duha ne sluha, ko je živel kvečjemu v skrivnostnem hrepenenju mladega Andraža. Vprašal je mater, če so bili tudi na njeni svatbi godci; in ko mu je hitela pripovedovati, kako so plesali in peli, je pristal na vse.

»Kdor bo dobre volje, naj bo ta dan z nami vesel! Tako naj bo kot je bilo v tvojih časih, mati, samo s tem se morate sprijazniti, da bova midva odpotovala.«

Pojavila pa so se ob času žetve še druge skrbi: koga vse bodo povabili na poročno slavo, kako bodo posadili goste za mizo, kje bo sedel župnik in kje Ančini otroci.